

1- ORDRE DES MOTS

1- volgorde van de woorden

In het Frans kan een bepaling

1) vooraan <de zin> staan,

2) maar ook ergens in het midden (MAAR: NOOIT TUSSEN ONDERWERP EN WERKWOORD ZOALS WEL VAAK HET GEVAL IS MET ÉÉN OF MEER PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN EN ZOALS DAT SOMS VOORKOMT IN HET ENGELS)

3) en ook achteraan, als de totale zin niet al te lang is:

La semaine passée il a vu un beau film

(Altijd eerst het **eerst** het **onderwerp** dan het werkwoord,)

A-t-il vu un beau film la semaine dernière ?

(behalve in vragende zinnen)

Il aura bientôt fini son devoir

Elle a lu rapidement cette page

Elle a lu cette page rapidement

Normale volgorde: onderwerp + werkwoord + lijdend voorwerp + meewerkend voorwerp (of: wanneer het meewerkend voorwerp kort is, en het lijdend voorwerp lang: onderwerp + werkwoord + meewerkend voorwerp + lijdend voorwerp)

- j'ai donné un livre à ma soeur

- j'ai donné à ma soeur un livre très intéressant sur le cinéma

Nog een standaardvoorbeeld:

<Hier> j'ai donné <hier> un (beau) livre (intéressant) (bleu) à mon ami

Normaal is ook: Quand il m'a vu, le garçon s'est tu (Onderwerp eerst, ook na bijzin)

Tussenzin: Il n'a pas encore reçu, je crois, son cadeau d'anniversaire

Maar: citaat: "Comme tu as grandi !" a dit grand-mère/ m'a dit grand-mère
"Tu n'es pas gentille", lui a-t-il dit

Let op: Die man ken ik= Je connais cet homme// Cet homme, je le connais

Wanneer je niet de normale volgorde van het Frans hanteert, moet je, als je het lijdend voorwerp vooraan zet, dat lijdend voorwerp herhalen door le, la of les.

Let op: Voor een meewerkend voorwerp (dat geen voornaamwoord is) staat altijd "à".

VB: Hij heeft Jan dat verteld =Il a raconté (dit) cela à Jean

Hij heeft dat aan Jan verteld =Il a raconté (dit) cela à Jean

Let op: Als "ainsi" <= zo>, "aussi" <=dan ook>, "peut-être" <=misschien>, "encore" <= en dan (ook) nog/ dan ook>, "sans doute" <=zeker (ongetwijfeld)> aan het begin van de zin staan, **kan/ mag** eerst het werkwoord komen en vervolgens pas het onderwerp:

Ainsi a fini ce drame (Ainsi ce drame a fini)

Zo is dit drama geëindigd

Sans doute l'a-t-elle trompé;

Zij heeft hem zeker bedrogen;

aussi a-t-il divorcé

hij is dan ook gescheiden

Tout cela est terrible,

Dat (Dit) alles is verschrikkelijk,

encore ne sait-on pas tout

en dan weet men nog niet alles

Peut-être a-t-il raison/ il a raison

Misschien heeft hij gelijk

HOE MAAKT MEN ZINNEN VRAGEND OP DRIE MANIEREN ?:

1+2 ZIJN GELIJK 3= VERSCHILLEND

Pierre/ Le garçon regarde la télé (EIGENNAMEN+ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN)

Il écoute la radio; C'est triste (<PERSOONLIJKE> VOORNAAMWOORDEN)

1: met est-ce que

(Quand) Est-ce que Pierre regarde la télé ?
(Quand) Est-ce qu'il écoute la radio ?

(Quand) Est-ce que le garçon regarde la télé ?
(Pourquoi) Est-ce que c'est triste ?

2: met intonatie

Pierre regarde la télé (quand) ?

Il écoute la radio (quand) ?

Vous êtes combien ? Nous sommes trois

Tu t'appelles comment ?

Le garçon regarde la télé (quand) ?

C'est triste (pourquoi) ?

Met zijn hoevelen zijn jullie ? Met zijn drieën

Hoe heet je ?

(Incorrect maar spreektaal (en in combinatie met intonatie):

Quand Pierre/ le garçon regarde la télé ? Pourquoi Paul dit cela ?

Comment tu t'appelles ?)

3a: met herhaling door il<s>/elle<s> van eigennamen en zelfstandige naamwoorden

(Quand) Pierre regarde-t-il la télé ?

(Quand) Le garçon regarde-t-il la télé ?

3b: met omdraaiing van persoonsvorm en persoonlijk voornaamwoord als onderwerp

(Quand) Ecoute-t-il la radio ?

(Pourquoi) Est-ce triste ?

Let op: Bij een **indirecte** vraag komt eerst het onderwerp !

Savez-vous quelle heure il est ?

Weet U hoe laat het is ?

Sais-tu quelle mobylette il a achetée ?

Weet jij welke bromfiets hij heeft gekocht ?

=====

2- ARTICLES 2- lidwoorden

Het **onbepaald lidwoord (article indéfini) (un, une <,des>)** wordt in het Frans meestal vervangen door het voorzetsel "de" indien een ontkenning voorafgaat:

J'ai un livre

Je n'ai pas de livre

Nous avons des cahiers

Nous n'avons pas de cahiers

Tu vois une image

Tu ne vois pas d'image (une image)

Pas op: Geen "de" bij ontkenningen met vormen van het werkwoord "être"

Sais-tu si c'est de la bière ?

Non, ce n'est pas de la bière, c'est du vin

C'est un Français

Ce n'est pas un Français

C'est du français

Ce n'est pas du français

(er staat daar geen Frans)

(Maar: C'est français

Ce n'est pas français

('iets' is geen/ niet Frans)

Het **bepaald lidwoord (le, la, les) (article défini)** wordt in het Frans ook gebruikt bij:

-algemene uitspraken:	-Il aime <u>les</u> chiens	-Elle n'aime <u>pas les</u> chiens
-lichaam/ uiterlijk:	-Elles ont <u>les</u> cheveux blonds	-Nous nous lavons <u>les</u> dents *)
-data:	-Le quatorze juillet; le premier mai; le mardi deux juin	
-pagina/ nummer	-Elle habite au numéro 3	-A la page dix
-"elke <dag>":	-Le jeudi il est toujours libre et alors il vient nous voir	
-titel/beroep:	-le roi Louis XIV (=Quatorze)	-le docteur Jansen
-"per":	-douze francs le kilo;	-trois euros la livre
-landen	-La France est un beau pays et le Mexique aussi **)	
-bepaalde eilanden	-La Corse, la Sicile, le Madagascar (maar: l'île de Java)**)	
-sommige plaatsen	-Le Mans, le Havre, le Caire, les Rousses***)	
-uitroepen	-Bravo, les filles !	Entrez les garçons !
-kleuren	-Le noir lui va très bien	
-feesten	-La Pentecôte; Le Nouvel An (excepté: Pâques)	
-vakken/ studie	-Moi, j'étudie le français et toi, tu apprends l'anglais	
-bepaalde ww	aimer/ adorer/ aimer mieux/ préférer/ détester/ sentir	

+ uitdrukkingen Tu n'aimes pas le café ? Si, mais j'aime le thé aussi
 Ça sent le gaz ici !
 Vous êtes le/la/les bienvenu<e><s> chez nous
 C'est le printemps/ C'est l'été/ C'est l'automne/ C'est l'hiver
 (Maar: Nous sommes au printemps/ en été/ en automne/ en hiver)

(Pas op: + met
 De vrouw met de/ haar groene jurk La femme à la robe verte
 slagroomtaart (= t. met slagroom) de la tarte à la crème
 De schilder met het afgesneden oor Le peintre à l'oreille coupée
 De jongen met/ zijn de bruine ogen Le garçon aux yeux bruns)

(**Uitzondering: Israël

(**Dus: in/ naar Frankrijk= en France (vrouwelijke landen) (Vergelijk: à Paris <bij: plaatsen>
 in/ naar Luxemburg/ Denemarken = au Luxembourg/ au Danemark (mannelijke landen)
 in/ naar de V.S. = aux Etats-Unis
 il part pour la Belgique= hij vertrekt naar België
 une lettre des Antilles= een brief uit de Antillen
 un voyage en Sicile, en Afrique, aux Pays-Bas)

(**Maar:
 in opschriften/ bij adresseringen: France)

(**Pas op: Ils habitent au Havre. Les Vingt-Quatre Heures du Mans. Les pistes des Rousses dans le Jura. Un camping aux Eyzies (>> les Eyzies)/ au Lavandou (le Lavandou)

Let op: produkt/ titel + vrouwelijk land: alleen "de":

Franse wijn=	du vin <u>de</u> France	of natuurlijk:	du vin français
Engelse drugs=	des drogues <u>d'</u> Angleterre (f)	of	des drogues anglaises
Maar: Deense kaas=	du fromage <u>du</u> Danemark (m)	of	du fromage danois

Het **delend lidwoord (= article partitif)** geeft een onbepaalde hoeveelheid aan: **du, de l', de la, des**, soms ook na "bien":

Je mange du pain; Je bois de l'eau; Je bois de la limonade; Je mange des croissants
 Il y a bien du monde. Ils l i s e n t bien des livres

"Des" wordt in de regel "de" als het bijvoeglijk naamwoord **voor** het zelfstandig naamwoord staat:

J'ai vu des films français (erachter) Je trouve que ce sont de bons films (ervoor)

(Maar, in sommige **vaste** combinaties, toch "des":

des jeunes filles (= meisjes) des petits pois (= doperwtten))

Geen delend lidwoord maar "de" na: een ontkenning/ een woord van hoeveelheid

Je ne mange pas de pain; Je bois beaucoup de bière. Il n'a plus de travail

(Maar: na hoofdtelwoorden noch "de", noch "delend lidwoord": Je mange trois croissants)

(Maar: bij "être" geen "de": Ce n'est pas un Français **of** Il n'est pas Français)

Ce ne sont pas des Français **of** Ils ne sont pas Français)

(En: ce n'est pas du vin, c'est de la limonade; ce n'est pas de l'argent)

Pas op: vast voorzetsel "de" verdringt ieder delend lidwoord <= du/ de l'/de la/des>

Elle a besoin d'argent	Zij heeft geld nodig
Votre devoir est plein de fautes	Uw huiswerk/ opdracht zit vol fouten
La table est couverte <u>de</u> livres=	De tafel is <u>bedekt met</u> boeken
La pièce est remplie <u>de</u> fleurs=	Het vertrek is <u>gevuld met</u> bloemen

(Maar toch: La table est couverte **des** fleurs que je viens de cueillir

(de + le >> du; de + l' blijft; de la blijft; de + les >> des !!)

Vertaling: De tafel is bedekt met de bloemen die ik net heb geplukt)

Geen delend lidwoord na: plusieurs; quelques; différents; divers; certains; sans; ni ... ni ...; en
 J'ai fait plusieurs fautes. Il veut payer en dollars
 Il voulait passer sans payer

(Maar: na "sans"+ infinitif Elle a travaillé sans prendre de repos)

Geen delend lidwoord bij: avoir raison, avoir peur, avoir le temps de; avoir soif; avoir faim etc.
("oude" uitdrukkingen uit het vroegere Frans)

Geen delend lidwoord bij: en prison; en été
j'habite Rue de l'Eglise

=====

3- NUMÉRAUX 3- telwoorden

Hoofdtelwoorden (= Cardinaux)

0	zéro	50	cinquante
1	un (une)	51	cinquante et un
2	deux	52	cinquante-deux
3	trois	60	soixante
4	quatre	61	soixante et un
5	cinq	62	soixante-deux
6	six	70	soixante-dix (soms: septante België/ Zw.)
7	sept	71	soixante et onze
8	huit	72	soixante-douze
9	neuf	80	quatre-vingts* (soms: octante/ huitante)
10	dix	81	quatre-vingt-un
11	onze	82	quatre-vingt-deux
12	douze	90	quatre-vingt-dix (soms: nonante)
13	treize	91	quatre-vingt-un
14	quatorze	92	quatre-vingt-douze
15	quinze	100	cent
16	seize	101	cent un
17	<u>dix-sept</u>	102	cent deux
18	dix-huit	200	deux cents
19	dix-neuf	201	deux cent un
20	vingt	202	deux cent deux
21	vingt et un	1000	mille (<u>mil</u> = jaartal)
22	vingt-deux	1001	mille et un (maar: les Mille et Une Nuits)
30	trente	1002	mille deux
31	trente et un	2000	deux mille (maar: L'An 2000 <Deux Mil>)
32	trente-deux	10 000	dix mille
40	quarante	100 000	cent mille
41	quarante et un	1 000 000	un million
42	quarante-deux	1 000 000 000	un milliard

Regels voor hoofdtelwoorden (= cardinaux):

-uitspraak: eindletter van <5,> 7 en 9 altijd uitspreken
eindletter van 6, 8, 9 en 10 uitspreken indien het telwoord de zin beëindigt.

-tussen tientallen en eenheden: streepje (VB: 34= trente-quatre 88= quatre-vingt-huit)

-21,31,41,51,61,71= + "et" (geen streepje): (VB: 21= vingt et un; 71= soixante et onze)

-bij "cents" (meervoud) en "quatre-vingts" valt "s" weg, wanneer nog een getal volgt
300= trois cents 303= trois cent trois

-duizend= mil (jaartallen) mille (getal) <'Na' 1700 bij jaartal: voorkeur voor "mil ...">
1999= mil neuf cent quatre-vingt-dix-neuf (of: dix-neuf cent quatre-vingt-dix-neuf)
2000= deux mil<le> in het jaar 2000= en l'an 2000 (deux mil)

-dizaine<s>/ douzaine<s>/centaine<s>/ millier<s>/ million<s>/ milliard<s> + de (zelfstandige nw die hoeveelheid aangeven)

des dizaines de milliers de jeunes; des milliers de spectateurs;
la France compte soixante millions d'habitants; des centaines de films

-donderdag de 27e maart= le jeudi vingt-sept mars
-<op> 15 / de 15e augustus= le quinze août

Rangtelwoorden (= Ordinaux)

Vorming = HOOFDTELWOORDEN + **-IÈME**) VB: six >> sixième

Uitzonderingen:

-eerste= première/ première; tweede= second/ seconde; deuxième

-vierde= quatrième vijfde= cinquième -negende= le neuvième duizendste= millième

(VB: het derde millennium= le troisième millénaire)

Bij data en bij namen van koningen, keizers en pausen wordt het **hoofdtelwoord** gebruikt, behalve bij de eerste:

Lodewijk I (= Louis Premier); Lodewijk XIV (= Louis Quatorze); Jean-Paul II (= Jean Paul Deux)

Op 21 maart= Le 21 (vingt et un) mars Op 31 december= Le trente et un décembre

(A la Saint Sylvestre)

Let op: de 21e keer <etc.> = la vingt et unième fois

Let op: Karel V= Charles V= Charles Quint;

-1/2 un demi; 1/3 un tiers; 1/4 un quart; verder: -ième

VB: un cinquième (= 1/5) un neuvième (=1/9)

2 1/2 uur lang= pendant deux heures et demie; deux heures et demie durant

-om half drie 's morgens/ 's middags= à deux heures et demie du matin/ de l'après-midi;

om half acht 's avonds= à sept heures et demie du soir;

om 12 uur 's middags/ 's nachts = à midi/ à minuit

=====

4- ADJECTIF

4- bijvoeglijk naamwoord

Regel uitgangen bijvoeglijk naamwoord (adjectif <qualificatif>): + -e, -s, -es

-il est grand -elle est grande -ils sont grands -elles sont grandes

-américain -américaine -américains -américaine

-local -locale -locaux -locales

-gris -grise -gris -grises

-heureux -heureuse -heureux -heureuses

-moderne -moderne -modernes -modernes

-furieuse, elle a quitté la pièce

-les équipes françaisee et hollandaisee se sont rencontrées à Paris

-les quatre filles et le garçon sont devenus furieux

-je la trouve attrayantee

-elle les trouve stupidess

Vrouwelijk met verdubbelingen eindletter bij de volgende onderstreepte uitgangen van het bijvoeglijk naamwoord:

"Ce bel Italien ne met pas son réveil" (ezelsbrug)

Dus:

actuel >> actuelle; bon >> bonne; européen >> européenne; parisien >> parisienne;

net (= duidelijk) >> nette (Maar: complet >> complète); bas >> basse

Andere vormen:

sportif >> sportive; sérieux >> sérieuse; entier >> entière; sot >> sott e etc. etc.

Vele bijzondere vormen zoals: **bon<ne><s>**, **meilleur<e><s>**, **le/la/les meilleur<e><s>**
(Maar: bien/ mieux/ **le** mieux >> bijwoord)

+

beau (bel) >> belle >> beaux >> belles
nouveau (nouvel) >> nouvelle >> nouveaux >> nouvelles (cf. neuf >> neuve)
vieux (vieil) >> vieille >> vieux >> vieilles

+

blanc >> blanche; bref >> brève; doux >> douce; épais (= dik : niet van "personen") >> épaisse;
faux >> fausse; favori >> favorite; fou (fol) >> folle; frais >> fraîche; franc >> franche; gentil >>
gentille; grec >> grecque; gros >> grosse; jaloux >> jalouse; long >> longue; nul >> nulle; pareil >>
pareille; public >> publique; roux >> rousse; sec >> sèche; turc >> turque

Bijvoeglijke naamwoorden die het land aangeven , en ook talen , worden geschreven met een kleine letter:

des livres allemands; il apprend l'italien
(Maar: un Allemand; une Allemande; l'Allemagne f
un Français; une Française; la France
un Anglais; une Anglaise; l'Angleterre f
un Hollandais; une Hollandaise; la Hollande / les Pays-Bas mpl)

Plaats van het adjectief: ACHTER het substantief (o.a."kleuren"):

des maisons modernes; des portes vertes

Maar de volgende adjectifs staan ERVOOR:

mauvais<e>, méchant<e>, vilain<e>, beau/bel/belle, petit<e>, grand<e>, haut<e>, jeune, gros<se>, nouveau/nouvel/nouvelle, gentil<le>, vieux/vieil/ vieille, bon<ne>, meilleur<e>, vaste, long<ue>

een mooi wit kerkje= une belle petite église blanche

Andere bijvoeglijke naamwoorden staan ook ervoor: 1) als men meer nadruk wil bereiken 2) wanneer zij affectief worden gebruikt 3) bij vaste 'cliché-achtige' combinaties:

- une étonnante histoire
- un lâche attentat (= een laffe aanslag)
- d'excellents résultats

De volgende adjectifs staan ERVOOR* of "ERACHTER**", al naar de betekenis:

ancien<ne>=	ex-*	oud-*, oude**
brave=	brave*/beste*	dapper**
certain<e>=	bepaalde*	vaststaand**/zeker**
cher/chère=	beste*/lieve*	duur**;
dernier/dernière=	laatste*	vorige**
grand<e>=	groot*/belangrijk*	grote**/lange**
même=	zelfde*	<zelfde> nog**
pauvre=	arme* <beklagenswaardig>	arm**/armoedig**
propre=	eigen*	schoon**

Let op bijzondere combinaties die een "stof" of een "materiaal" aangeven:

een houten brug= un pont de bois des noces d'argent= een zilveren bruiloft
een leren tas= une serviette en cuir

Samengestelde bijvoeglijke naamwoorden blijven mannelijk enkelvoud :

een grijsblauwe jurk= une robe gris bleu
goedkope<re> schoenen= des chaussures bon marché <meilleur marché>

Indien de hieronder aangeven kleuren van oorsprong zelfstandige naamwoorden zijn, blijven zij onveranderd :

abricot; acajou; amarante; ambré; anthracite; ardoise; argent; argenté; aubergine; auburn; avoine;
azur; banane; basané; beige; beurre frais; bistre; blafard; **blanc/ blanche**; blanchâtre;blême; **bleu/**

bleue, blond; bordeaux; brique; bronzé; **brun/ brune**; cachiu; café au lait; canari; cannelle; caramel; carotte; cendré; cerise; châtain; chocolat; ciel; cireux; citron; coquelicot; corail; aile de corbeau; cramoi; crème; cuivré; doré; ébène; écarlate; émeraude; épinard; fauve; feu; fraise; garance; géranium; glauque; grenat; **gris/ grise**; groseille; hâlé; havane; indigo; ivoire; jade; **jaune/ jaune**; jonquille; kaki; lacté; laiteux; lavande; lie-de-vin; lilas; livide; maïs; marine; marron; mastic; mauve; miel; mordoré; moutarde; nacré; neigeux; **noir/ noire**; noisette; opalin; or; orange; **orangé/ orangée**; paille; parme; pastel; pêche; pelure d'oignon; pers; platiné; plombé; pourpre; poussin; prune; puce; queue-de-vache; **rose/ rose**; **rouge/ rouge**; rougeâtre; rouille; roussâtre; roux/ rousse; rubis; sable; safran; sang; sanglant; saumon; serin; smaragdin; souris; tabac; tanné; terreux; thé; tilleul; tomate; tournesol; tourterelle; turquoise; vermeil; vermillon; **vert/ verte**; vineux; **violet/ violette**

5- ADVERBE 5- bijwoord

Vorming bijwoord (adverbe):

bijv. naamwoord eindigend op klinker ? + ment // op medeklinker ? + e + ment
 -beleefd= poli + ment >> POLIMENT totaal= total + e+ ment >> TOTALEMENT
 -.....= u + ment cordial + e + ment

absolu C'est une réponse qui est absolument fausse
 définitif Les pistes sont définitivement fermées pour aujourd'hui

bijv. naamwoord eindigend op -ant >> -amment: constant >> constamment
-ent >> -emment: prudent >> prudemment
 (Maar: lent (= langzaam) >> lentement)

Andere mogelijkheden met als voorbeeld "prudent"= voorzichtig >> prudemment:
 -d'une/ de façon prudente; d'une/ de manière prudente; avec prudence
 -d'un ton/ air prudent/ d'une voix prudente (let wel op betekenissen van de omschrijvingen !)

Vele bijzondere vormen zoals: bien/ mieux/ **le** mieux (goed/ beter/ het best)
 <Pas op voor vormen als: de/ best verdedigde/ stad
la ville la mieux défendue>

bon <ne>	>> bien	Il est bon	Il chante bien
meilleur<e>	>> mieux	Elle est meilleure que lui	Elle joue mieux que lui
le/ la/ les meilleur<e><s>	>> le mieux	Nous sommes les meilleurs	Nous chantons le mieux
mauvais<e>	>> mal	C'est un mauvais acteur	Il joue mal
bref/ brève	>> brièvement	C'était un arrêt bref	Ils se sont arrêtés brièvement
gai <e>	>> gaiement	Elle est toujours gaie	Elle fait gaiement son travail
gentil<le>	>> gentiment	L'accueil était gentil	On nous a accueillis gentiment

vite= vlug (snel) (onveranderlijk) + (en ook onveranderlijk:)
 chanter faux; coûter cher; parler bas (ou: parler à voix basse); parler haut (ou: parler à voix haute);
 peser lourd; sentir bon; sentir mauvais; travailler dur

gravement malade (=ernstig ziek) + grièvement blessé (=ernstig gewond)
 précis >> précisément; bon >> bien; mauvais >> mal; meilleur >> mieux; bref >> brièvement; gai
 >> gaiement; gentil >> gentiment

6- SUBSTANTIFS (NOMS) 6- zelfstandige naamwoorden

Regels voor zelfstandige naamwoorden (substantifs/ noms):

Voor het vrouwelijk: + e Voor het meervoud: + s

une photo	>> des photos
un clou (=spijker)	>> des clous (Maar: cailloux (=stenen); bijoux (=juwelen); joujoux (=speelgoed) genoux (=knieën); hiboux (=uilen); choux (=kolen >> "groente"))
un détail	>> des détails (Maar: travail m >> travaux (=werken); vitrail m >> vitraux (=glas-in-loodramen; kerkramen))

Bijzondere regels voor het wrouwelijk:

e	>> e	un élève	une élève
er	>> ère	un berger	une bergère
f	>> ve	un veuf	une veuve
x	>> se	un époux	une épouse
c	>> que	un Turc/ un Grec	une Turque (maar: une Grecque)
an	>> ane	un paysan	une paysanne
en	>> enne	un citoyen	une citoyenne
on	>> onne	un baron Yvon	une baronne Yvonne
érieur	>> érieure	un supérieur	une supérieure
eur	>> euse	un vendeur	une vendeuse
eur	>> rice	un directeur	une directrice

(Vele aparte vormen: ours-ourse; mari-femme, hôte-hôtesse; comte-comtesse; coq-poule; héros-héroïne; duc-duchesse; empereur-impératrice; roi-reine; professeur-professeuse; guide-guide; compagnon-compagne; copain-copine; neveu-nièce/ cousin; cousine; nègre-nègresse; taureau-vache; tigre-tigresse; ennemi-ennemie)

(Vele "dubbelwoorden": le/ la garde; le/ la manche; le page/ la page; le/ la poêle; le/ la somme; le/ la voile; le/ la livre; le/ la mort + la morte; le/ la poste; le/ la vase; le/ la vapeur)

(Sommige woorden zijn uitsluitend vrouwelijk, ook al gaat het om mannen:

une personne; une victime; une vedette (=ster); une star; une sentinelle (=schildwacht); une recrue (=recruut))

(Sommige woorden zijn bijna altijd mannelijk, ook al gaat het om vrouwen:

un guide (=gids), un maire (=burgemeester); un ministre ; un/ le professeur <<maar men hoort ook: une prof>>)

(Bij samengestelde woorden staat in principe alleen het tweede element in het meervoud:

taxichauffeurs >> des chauffeurs de taxi popgroepen >> des groupes pop)

Bijzondere regels voor het meervoud:

au	>> aux	un chapeau	des chapeaux
eu	>> eux	un cheveu	des cheveux
al	>> aux	un cheval	des chevaux
		un animal	des animaux
		<Maar:	des bals/ des carnivals/ des festivals>

		un oeil	des yeux
s	>> s	un bras	des bras
x	>> x	une noix	des noix
z	>> z	un nez	des nez
ou	>> s	un trou	des trous
eigennamen		un Jean	des Jean !
eigennamen		un Duroc	des Duroc !
		un Jansen	des Jansen !
		une Renault	trois Renault
		un bonbon	des bonbons

un passeport	des passeports
un portemanteau	des portemanteaux
un chou-fleur	des choux-fleurs
un grand-père	des grands-pères
un grand-parent	des grands-parents
une grand-mère	des grand-mères
une grand-route	des grand-routes
un timbre-poste	des timbres-poste
un arc-en-ciel	des arcs-en-ciel
un gratte-ciel	des gratte-ciel
une pomme de terre	des pommes de terre
un match	des match<e>s
un sandwich	des sandwich<e>s
un monsieur	des messieurs
Monsieur !	Messieurs !
une dame	des dames
Madame !	Mesdames !
une demoiselle	des demoiselles
Mademoiselle !	Mesdemoiselles !

(Vele woorden waarbij enkelvoud en meervoud een verschillende betekenis kunnen hebben: le/ les devoir<s>; la/ les vacance<s>; la/ les mathématiques<s>; la/ les lunettes; un échec/ les échecs; la noce/ les noces; le résultat/ les résultats)

(Alleen in het meervoud:

les archives f; les bagages m (maar: le bagage intellectuel); les cabinets (= les toilettes); les ciseaux (= schaar); les dégâts (= schade); les environs; les épinards (= spinazie); les fiançailles (= verlovings); cf. fiancé<e> = verloofde); les funérailles (= begrafenis); les obsèques (= begrafenis); les pluies acides (= zure regen); les <sapeurs->pompiers (= brandweerlieden))

7. DEGRÉS DE COMPARAISON

7. trappen van vergelijking

Stellende/ vergrotende/ overtreffende trap :

GROOT, GROTER, GROOTST (positif + comparatif + superlatif)

-grand<e><s>

-plus grand<e><s>

-le/la/les plus grand<e><s>

Het grootste succes

Mijn grootste succes

De interessantste foto's

Jouw interressantste foto's

Een van de belangrijkste boeken

Een van de minst bekende schrijvers

Zijn beste vriendin

Een van haar beste vrienden

Le plus grand succès

Mon plus grand succès

Les photos les plus intéressantes

Tes photos les plus intéressantes

Un des livres les plus importants

Un des auteurs les moins connus

Sa meilleure amie (Maar: son amie)

Un de ses meilleurs amis

EVEN GROOT ALS

-aussi grand<e><s> que

MINDER GROOT DAN

-moins grand<e><s> que

klein, minder klein, het minst klein

even snel als/ niet even snel als

veel duurder als

veel meer/ minder dan

veel/ weinig <...>

te veel <....>

petit, moins petit, le moins petit

aussi rapide que/ n'<est> pas <aus>si rapide que

beaucoup plus cher que

beaucoup plus/ moins que

beaucoup/ peu <de ...>

trop <de ...>

dat is te veel
 veel te veel <...>
 te weinig <...>
 veel te weinig <...>
 vier fouten te veel
 hij vermaakt zich zeer
 hij vermaakt zich enorm
 hij maakt zeer veel fouten
 wij hebben veel gelachen
 zij lacht te veel
 hij lacht erg hard
 zijn vele bezigheden
 wat minder koud als
 evenveel fouten als
 evenveel als ik
 zij lacht nog altijd evenveel
 zij eet altijd het meest/ het minst
 de meeste/ minste moeilijkheden
 dat komt mij het beste uit
 het beste is te wachten
 niet zoveel fouten als
 hoe langer hoe meer/ minder fouten
 Hoe meer/ minder ..., hoe meer/ minder
 Hij heeft er vijftien meer/ minder
 hoe langer hoe meer (steeds meer) ...
 hoe langer hoe minder (steeds minder) ...
 hoe langer hoe beter
 het is nog erger
 men vreest het ergste
 de minste
 de ergste
 de minste fout werd door hem gezien
 meer/ minder dan twintig auto's
 hij heeft meer/ minder geld dan ik
 je préfère le train à la voiture
 je préfère prendre le train plutôt que de
 prendre la voiture (plutôt que la voiture)

c'est trop
 beaucoup trop <de ...>
 trop peu <de ...>
 beaucoup trop peu <de ...>
 quatre fautes **de** trop
 il s'amuse beaucoup
 il s'amuse énormément
 il fait énormément/ un très grand nombre de fautes
 nous avons ri beaucoup/ beaucoup ri
 elle rit trop <souvent>
 il rit très fort
 ses nombreuses/ multiples occupations
 un peu moins froid que
 autant de fautes que
 autant que moi
 elle rit toujours autant
 elle mange toujours le plus/ le moins
 le plus/ le moins de difficultés
 cela me convient le mieux
 le mieux sera d'attendre/ le mieux, c'est d'attendre
 pas <au>tant/<tellement> de fautes que
 de plus en plus/ de moins en moins de fautes
 Plus (Moins) ... , plus (moins) ...
 Il en a quinze de plus/ de moins
 de plus en plus de ...
 de moins en moins de ...
 de mieux en mieux
 c'est encore pire
 on craint le pire
 le/la/les moindre<s>
 le/la/les pire<s>
 la moindre faute était signalée (vue) par lui
 plus/ moins de vingt voitures **<= geen vergelijking>**
 il a plus/ moins d'argent que moi **<= vergelijking>**
 ik geef de voorkeur aan de trein boven de auto
 ik neem liever de trein dan de auto

's ochtends is deze straat op haar mooist

le matin cette rue est le plus belle (!)

8- PRONOMS PERSONNELS **8- persoonlijke voornaamwoorden**

Bij de persoonlijke voornaamwoorden moet je een onderscheid maken naar

1. Vorm 2. Volgorde <in de zin> 3. Plaats <in de zin>

1. PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN (=PRONOMS PERSONNELS)- VORMEN:

1	4	3 <+aan>*	KLEVEVO (= BEKLEMTONING)
je	me	me	moi
tu	te	te	toi
il/elle/on	le/la/se	lui/lui	lui/elle
nous	nous	nous	nous
vous	vous	vous	vous
ils/elles	les	leur	eux/elles

KLEVEVO= BIJ KLEMTON, NA VERGELIJKING, NA VOORZETSEL (OOK RICHTINGS-à)
(MAAR: BEHALVE "à" VAN 3E NAAMVAL)

PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- ZEER BELANGRIJKE AANTEKENING

Ik geef een boek aan Jan(aan hem) Ik geef Jan (hem) een boek.
("à" van de derde naamval: 2 vormen in het Nederlands en 1 vorm in het Frans !!!)
Je donne un livre à Jean (1 vorm) EN: Je lui* donne un livre (1 vorm)
Ik heb een boek aan Jan (aan hem) gegeven/ Ik heb Jan (hem) een boek gegeven (2 vormen)
J'ai donné un livre à Jean (1 vorm) EN: Je lui* ai donné un livre (1 vorm)
(Maar: ik denk aan haar (richtings-à: 1 vorm in het Nederlands !)
niet: ik haar denk in het Frans is het ook niet: *je lui pense
ook 1 vorm in het Frans: je pense à elle))

2. PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- VOLGORDE: >>>>>>>

gebiedende wijs <u>bevestigend</u>		alle andere zinnen (ook: gebiedende wijs <u>ontkennend</u>)				
		me				
(le)	(moi)	te	le	lui		
(la)	(toi)	se	la	lui	y	en
(les)	(sois)	nous	les	leur		
		vous				

Normaal is dus: Je te le dis Ne me le dis pas
Maar: Dis-le-moi ! (=gebiedende wijs bevestigend)

Pas op: bij gebiedende wijs bevestigend krijgen werkwoorden op -er in het enkelvoud een extra -s voor "y" en "en":
(Maar: Penses-y ! Parles-en !
N'y pense pas N'en parle pas !)

Pas op: Na écouter/ regarder/ aimer/ attendre etc.
staat direct een lijdende voorwerp. Is dat een pronom personnel, dan krijg je dus:
me/ te/ le/ la/ les/ nous/ vous/ les:

Elle m'aime bien	Zij mag mij wel
Je l'aime beaucoup	Ik houd veel van haar
Il m'a bien regardé	Hij heeft mij goed (lang) aangekeken
Tu ne m'écoutes pas !	Je luistert niet naar mij
Je t'ai attendu longtemps	Ik heb lang op je gewacht

Pas op: het **beklemtoonde persoonlijk voornaamwoord** ("KLEVEVO") kent enkele bijzonder gebruiksgevallen:

zonder werkwoord	Moi aussi	Ik ook
+ aussi	Lui/ Elle non plus	Hij/ Zij ook niet
C'est ... qui	Eux (, ils) aussi le savaient	Zij wisten het ook
C'est ... que	C'est toi qui as dit cela ?	Heb jij dat gezegd ?
+ même (= zelfs)	C'est lui que tu as vu là-bas ?	Heb je hém daar gezien ?
+ même<s> (=zelf)	Même (elle,) elle s'est fâchée	Zelfs zij is boos geworden
+ seul<e><s>	C'est pour vous-même ?	Is het voor U zelf ?
soi	Eux seuls	Zij alleen
soi-même	Chacun travaille pour soi	Iedereen werkt voor zichzelf
	Il faut rester soi-même	Je moet jezelf blijven

3.- PERSOONLIJKE VOORNAAMWOORDEN- PLAATS:

A. bij 1 werkwoord: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd)
Tu me le donnes
Tu me l' as donné

B. bij 2 werkwoorden: voor het werkwoord (ook in voltooid tijd) wanneer het eerste werkwoord is:
faire, laisser, envoyer
of een ww dat een zintuig aanduidt
Elle nous fait venir Tu le lui entends dire

Elle nous a fait venir

Tu le lui as entendu dire

C. bij 2 werkwoorden (indien niet B !)

achter het eerste werkwoord (ook indien dit in voltooid tijd staat)

Tu veux nous en parler

Nous devons vous le dire

Tu as voulu nous en parler

Nous avons dû vous le dire

(N.B. vormen van "avoir"/"être" hebben dus geen invloed op de plaats van de voornaamwoorden)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET "à"

met personen: me te lui nous vous leur (zonder "à" !!!)

met zaken: "y"

parler à = Ik praat tegen Piet

Je parle à Pierre >>

Je lui parle

donner à

= Hij geeft Jan een boek // donne un livre à Jean >>

Il lui donne un livre

= Hij geeft een boek aan Jan

Il donne un livre à Jean >>

Il lui donne un livre

obéir à

= Ik gehoorzaam <aan> hem

Je lui obéis

MAAR:

réfléchir à = Zij denkt over haar werk

Elle réfléchit à son travail >>

Elle y réfléchit

obéir à =

= Jij gehoorzaamt die regel

Tu obéis à cette règle >>

Tu y obéis

UITZONDERINGEN VOOR "personen": > à + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

1. être à:

2. "piaf" (penser, s'intéresser à, s'adresser à, se fier à)

3. vele andere met die lijken op die van "2": réfléchir à / "se ... à"

4. faire appel à, avoir affaire à + een aantal andere uitdrukkingen (meestal zonder delend lidwoord)

1. Dat is van mij

C'est à moi (soms: C'est le/la mien<ne>)

2. Zij denkt aan hem

Elle pense à lui >>

Elle a pensé à lui

3. Zij went aan ons

Elle s'habitue à nous >>

Elle s'est habituée à nous

4. Jij hebt te maken met hen

Vous avez affaire à eux >>

Vous avez eu affaire à eux

MAAR: Elle pense à son travail

Elle y pense (= geen persoon !)

Elle a pensé à son travail

Elle y a pensé

VOORNAAMWOORDEN < >

WERKWOORDEN MET ANDER VOORZETSEL DAN "à" (MAAR NIET "de")

met personen: voorzetsel + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

met zaken: "y"

compter sur = Ik reken op Jan en Hugo

Je compte sur eux

avoir confiance en = Jij hebt vertrouwen in Marie

Tu as confiance en elle

MAAR:

Elle est montée dans l'autobus

Elle y est montée (= geen persoon !)

Nous nous sommes dirigés vers la sortie

Nous nous y sommes dirigés (= geen persoon !)

VOORNAAMWOORDEN < > WERKWOORDEN MET VOORZETSEL "de"

met personen: de + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

met zaken: "en"

être content de = De trainer is blij met de doelman

L'entraîneur est content de lui

parler de = Mijn moeder praat over haar dochter

Ma mère parle d'elle

s'occuper de = Je m'occupe de ces gens

Je m'occupe d'eux

MAAR:

Elle a besoin d'un stylo

Elle en a besoin (= geen persoon !)

Nous avons parlé de notre école

Nous en avons parlé (= geen persoon !)

Je m'occupe de ce problème

Je m'en occupe

9- "Y" ET "EN" (PRONOMS-ADVERBES)

door een zelfstaandig naamwoord.

J'ai besoin de ce livre >> J'en ai besoin (ZAAK)
J'ai besoin de mon ami >> J'ai besoin de lui (PERSOON)

((PAS OP: Als je wilt zeggen: "Het boek dat ik nodig heb" en "De vriend die ik nodig" heb is de scharniering als volgt:

Le livre dont j'ai besoin + L'ami dont (de qui) j'ai besoin))

"Y" en "EN" blijven in bepaalde gevallen onvertaald:

s'en aller	>> je m'en vais	>> je m'en suis allé
s'y connaître	>> je ne m'y connais pas	(= ik heb er geen verstand van)
s'y prendre	>> comment t'y prends-tu ?	(= hoe leg jij dat aan ?)

Vergelijk ook:

zij is er tevreden over	elle en est contente (= ZIN IS "AF")
zij is er tevreden over dat hij gekomen is	elle est contente qu'il soit venu
ik reken erop	j'y compte (= ZIN IS "AF")
ik reken erop dat je komt	je compte que tu viendras

Voor het bepalen van de plaats van "Y" en "EN" in de zin volg je de normale regels:

Je n'en sais rien/ Tu dois en parler sous peu (=binnenkort)/ Elle va y réfléchir/ Je l'y ai vu travailler/ Il m'en a fait profiter/ Allez-y !/ N'y allez pas/ Va-t'en !/ Ne t'en va pas/ Surtout, n'en dites rien !/ Il y en a trois/ Il n'y en a plus/ Il ne m'en reste plus/ Il y en a eu beaucoup/ Il a dû y en avoir beaucoup

=====

10- PRONOMS ET ADJECTIFS DEMONSTRATIFS 10- aanwijzende voornaamwoorden

het/ dit/ dat :

zonder klemtoon: het, dit, dat =ce met klemtoon: dît= ceci dât=cela

maar voor "tijd" en "weer": "il"

Het is half vier =Il est trois heures et demie Het is mooi weer= Il fait beau

Het is mogelijk.= C'est possible. , dat is mogelijk.=, c'est possible.

Het is mogelijk dat ...= Il est possible (+S) que ...
(spreektaal ook: C'est possible que ...)

"Ce" is alleen onderwerp bij "C'est/ Ce sont/ Ce doit être/ Ce peut être"

"Cela" wordt gebruikt bij andere werkwoorden of wanneer er voor "être" nog een persoonlijk voornaamwoord staat:

Dat vraagt veel tijd	Cela demande beaucoup de temps
Dat maakt hem niet uit	Cela lui est égal

"Cela" wordt in de spreektaal vaak vervangen door "Ça":

Zo is het wel genoeg	Ça suffit comme ça
Dat neemt veel tijd in beslag	Ça prend beaucoup de temps

AANWIJZEND VOORNAAMWOORD BIJVOEGLIJK GEBRUIKT (ADJECTIF DÉMONSTRATIF) (met begeleidend zelfstandig naamwoord)

CE	garçon	CES	garçons/ hôtels/ âges/ filles/ écoles
CET	hôtel/ âge		

	Qu'est-ce que c'est, une presqu'île ? Qu'est-ce qu'une presqu'île ?
Wat is dat ?	Qu'est-ce que c'est ? Qu'est-ce que c'est que ça ? (nadruk) C'est quoi (,ça) ? (populaire)
Hoe laat is het Hoe laat kom je aan ?	Quelle heure est-il ? A quelle heure arrives-tu ?

((Pas op: **Uitroepen (Exclamations)**):

Wat ! = Quoi ! (maar: Wat ? >> Comment ? <of: <onbeleefd> toch: Quoi ?>

Quoi ! Tu oses me contredire ?	Wat ! Durf je me tegen te spreken ?
Comme c'est gentil !	Wat is dat aardig !
Que je suis bête !	Wat ben ik dom !
Ce qu'elle est belle !	Wat is zij mooi !
Qu'est-ce que c'est beau !	Wat is dat mooi !
Que de monde !	Wat een mensen !
Quel vacarme/ tapage	Wat een herrie !
Quel dommage !	Wat jammer !
Quelle belle voiture !	Wat een mooie auto !
Quelle drôle d'idée !	Wat een raar idee !
Ah, le beau chapeau	Oh, wat een mooie hoed !
Ah, la belle photo !	Oh, wat een mooie foto !

(Maar: Je sais combien c'est difficile ! Ik weet hoe moeilijk het is !
Nous savons à quel point il a souffert ! Wij weten hoezeer hij geleden heeft))

Welk<e> ... (en ook: **Wat voor** ...) = Quel/ Quelle/ Quels/ Quelles + substantif

Quelle décision as-tu prise ?	Welke beslissing heb je genomen ?
Quels cours allons-nous suivre ?	Welke lessen gaan wij nemen ?

maar: Lequel/ Laquelle/ Lesquels/ Lesquelles ? (alleenstaand)
Je viens de lire un poème de Baudelaire Lequel ?
Il y a un texte que je n'ai pas étudié Lequel <n'as-tu pas étudié> ?

en in zinnen als: Lequel de ces livres as-tu lu ?

NB Als je het Nederlandse "wat <voor>" kunt vervangen door "welk", is dat verplicht in het Frans:

- <u>Wat</u> is hiervan de prijs ?	<u>Quel</u> en est le prix ?
-Wat voor teksten heb je voorbereid ?	Quels <types de> textes as-tu préparés ?
-Ik weet niet wat zijn problemen zijn	Je ne sais pas <u>quels</u> sont ses problèmes.

PRONOM RELATIF (=betrekkelijk voornaamwoord)

NIET-VRAGEND "WAT" (met de betekenis: "dat wat"/ "datgene wat"/ "hetgeen"):

Ik weet niet wat daar ligt=	Je ne sais pas <u>ce qui</u> se trouve là
ook:	Ce qui se trouve là, je ne <u>le</u> sais pas
Ik begrijp niet wat jij zegt=	Je ne sais pas <u>ce que</u> tu dis
ook:	Ce que tu dis là, je ne <u>le</u> comprends pas
Zij is niet tevreden, wat mij verbaast	Elle n'est pas contente, ce qui m'étonne
Hij is er niet, wat ik betreurt	Il n'est pas là, ce que je regrette
Wat jij daarmee bedoelt, is niet duidelijk	Ce que tu veux dire par là, n'est pas clair
Wat zij voor hen heeft gedaan, is prachtig	Ce qu'elle a fait pour eux, est magnifique

BETREKKELIJK (EN ZONDER VOORZETSEL): "qui" of "que"

(GEEN VERSCHIL TUSSEN NAMEN VAN PERSONEN of PERSONEN of ZAKEN !!!)

Pierre <et Marie> qui jou<ent> dans la rue	Pierre <et Marie> que j'ai vu<s>
Les hommes <u>qui</u> travaillent là (die=1)	Les hommes <u>que</u> j'ai rencontrés (die=4)
Les routes <u>qui</u> mènent à la gare (die=1)	Les routes <u>que</u> j'ai empruntées (die=4)

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" BIJ NAMEN VAN PERSONEN

Jan <u>op wie</u> ik reken	Jean sur qui je compte
Jan <u>tegen wie</u> ik praat	Jean à qui je parle
Jan <u>aan wie</u> ik schrijf	Jean à qui j'écris
Jan <u>van wie</u> ik een boek krijg	Jean de qui je reçois un livre

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "qui" of "lequel" BIJ PERSONEN

NB 1: "à" + "lequel/lesquel<le>s" levert de volgende vormen op:

auquel, auxquels, auxquelles terwijl à + laquelle blijft

De kinderen aan wie ik de weg vraag= Les enfants à qui (auxquels) je demande le chemin

NB 2: "de" + "lequel/lesquel<le>s" leveren in principe de volgende vormen op:

duquel, desquels, desquelles terwijl de + laquelle blijft

Toch worden deze combinaties in vrijwel alle gevallen vervangen door: "dont":

Le cheval dont je m'occupe (want: s'occuper de = zorgen voor/ zich bezighouden met)

Le livre dont je parle (want: parler de= spreken over)

Maar ook: ce garçon dont je connais le frère (deze jongen waarvan ik de broer ken)

Voorbeeld van een **ander voorzetsel**:

Mijn ouders met wie ik op vakantie ga=

Mes parents avec qui (avec lesquels) je pars en vacances

BETREKKELIJK (MET VOORZETSEL): "lequel" BIJ ZAKEN

De bank waartoe (= tot welke) ik mij wend	La banque à laquelle je m'adresse
De hits waarover ik praat tegen jou	Les tubes dont/ <desquels> je te parle
De stoel waarop (= op dewelke) ik zit	La chaise sur laquelle je suis assise
Het huis waarvoor (=voor 'dewelke') men een boom plaatste	
La maison devant laquelle on a placé un arbre	

PAS OP: "dans lequel" en "sur lequel" worden vaak vervangen door "où"

Het huis waarin zij woont

La maison où (= dans laquelle) elle habite

De stoelen waarop zij zitten

Les chaises où (=sur lesquelles) ils sont assis

PAS OP: "quoi" in plaats van "lequel" wordt gebruikt na een voorzetsel als er geen duidelijk antecedent is en ook na "ce + voorzetsel"

Ik weet waaraan jij heb gedacht

Je sais à quoi tu as pensé

Dat<gene> waarop jij vertrouwt, is ...

Ce à quoi tu te fies, est ...

PAS OP: Wordt een werkwoord gevolgd door een vast voorzetsel "de", dan wordt "ce" gevolgd door "dont":

Wat ik mij herinner, is ...

Ce dont je me souviens, est ...

Waarmee hij zich heeft bezig gehouden, is ...

Ce dont il s'est occupé, est ...

PAS OP: De constructie "c'est ... qui" met een beklemtoond persoonlijk voornaamwoord levert een werkwoordsvorm op die zich richt naar het persoonlijk voornaamwoord en niet naar "qui"

Jij hebt die mensen geholpen, niet zij

C'est toi qui as aidé ces gens, pas elle

Heeft Ú dat geschreven

C'est vous qui avez écrit cela ?

PRONOMS ET ADJECTIFS POSSESSIFS (= bezittelijke voornaamwoorden)

BEZITTELIJK

In het Nederlands maakt men een onderscheid tussen
 “bezittelijk voornaamwoord bijvoeglijk gebruikt” (VB: mijn <boeken>.
 “bezittelijk voornaamwoord zelfstandig gebruikt” (VB: het/de mijn<e>) en
 De Franse grammatica spreekt adjectifs possessifs (VB mon/ma/mes livre<s>) en van
 pronoms possessifs (VB le/ la/ les miens/ mienne/ miens/ miennes).
 Eigenlijk is de Frans terminologie preciezer omdat er inderdaad in het eerste geval een zelfstandig
 naamwoord wordt weggelaten (het pronom vervangt dan ook een zelfstandig naamwoord) en in het
 tweede geval een bijbehorend zelfstandig naamwoord wordt vermeld of gezegd (waardoor de
 bezitsaanduiding bijvoeglijk wordt).

Vormen ADJECTIF POSSESSIF

(mannelijk of vrouwelijk hangt af van het zelfstandig naamwoord dat **volgt** !!)

mon	ton	son
ma	ta	sa
mes	tes	ses
notre	notre	nos
votre	votre	vos
leur	leur	leur

Pas op: voor bijvoeglijke naamwoorden en vrouwelijke zelfstandige naamwoorden beginnend met “
 stomme h” of klinker, gebruikt men “mon/ ton/ son” in plaats van “ma /ta/ sa

mon ami m	mon amie f
mon meilleur ami m	ma meilleure amie f
ton ancien camarade m	ton ancienne camarade f
son habitude f	

Pas op: soms zijn er extra toevoegingen voor klemtoon of grotere duidelijkheid:

Dat is jouw pen	C'est ton stylo à toi
Dat is haar fiets niet	Ce n'est pas son vélo à elle
Dank u, generaal	Merci, mon général
(Maar: Dag, meisjes !	Salut, les filles !)

Pas op: “zijn van” wordt weergegeven door “être à” <+ beklemtoond voornaamwoord>

Dit is niet van mij maar van hem	Ce n'est pas à moi mais à lui
Hier is een boek. Het is van haar	Voici un livre. Il est à elle
Die schriften zijn van hen	Ces cahiers sont à eux

Vormen PRONOM POSSESSIF

le mien	la mienne	les miens	les miennes
le tien	la tienne	les tiens	les tiennes
le sien	la sienne	les siens	les siennes (= de zijne + de hare !!)
le nôtre	la nôtre	les nôtres	les nôtres
le vôtre	la vôtre	les vôtres	les vôtres
le leur	la leur	les leurs	les leurs

Zijn die schilderijen van hem	Ces toiles sont les siennes ? Ces toiles sont à lui ? (bezit)
Is dit boek van hem	Ce livre est de lui ? (maker/ schrijver)
Hij behoort tot de onzen	Il est des nôtres
Zijn hond lijkt op de onze	Son chien ressemble au nôtre

12- PRONOMS INDÉFINIS 12- onbepaalde voornaamwoorden

ELK/ IEDER

De Nederlandse woorden “elk” en “ieder” corresponderen globaal met “chaque + zelfstandig naamwoord”, maar soms verdient “tout” / “toute” / “tous” / “toutes” de voorkeur. Bij “chaque” denk je meer aan de afzonderlijke delen van een geheel, bij “tout” etc. meer aan het grote geheel. Chacun<e> (zonder zelfstandig naamwoord) heeft de waarde van “elkeen, een ieder”.

Chaque année il achète un calendrier
Tous les ans il passe une semaine en France
Chacun le dit. Tous sont d'accord
L'autobus passe toutes les dix minutes
Chacun des mes amis a une voiture; ils ont tous une voiture

ENKELE/ ENIGE/ EEN PAAR/ SOMMIGE

De Franse vorm is hier: “quelques + zelfstandig naamwoord” of “quelques-un<e>s” **zonder** zelfstandig naamwoord. Indien meer precisie wordt verlangd is een aparte vertaling voor “sommige<n>” beter: “certain<e>s met of zonder zelfstandig naamwoord.

Il viendra me voir dans quelques jours
Quelques-uns sont pour, d'autres sont contre
Heureusement j'en ai conservé quelques-uns
Quelques-unes (certaines) de ces pages sont difficiles à comprendre
Certains prétendent qu'Hitler n'est pas mort à Berlin
Certaines de ses propositions n'ont pas été retenues

IEMAND/ IETS

De standaardvormen zijn “quelqu'un<e>”, in woordenboeken en in sommige teksten bekort tot “qqn” of “qn”, en “quelque chose”, soms weergegeven door “qqch” of “qch”.

Cherchez-vous quelque chose ? Non, j'attends quelqu'un
Vous prenez quelque chose ?
Avez-vous appris quelque chose d'intéressant ?
Il est parti avec quelqu'une d'autre
Je viens de lire un livre de Sartre mais maintenant je veux <lire> quelque chose d'autre
(Vergelijk: J'aimerais lire autre chose que ces textes difficiles de Sartre)

WIE OOK/ WELKE OOK/ ONVERSCHILLIG WELK

Tu le sais mieux que quiconque
Je vais descendre dans un hôtel quelconque??
N'importe qui peut occuper ce poste
Dans n'importe quelle situation il sait garder son calme

ANDER<E>

Tu pourrais toujours faire cela un autre jour
Connais-tu encore d'autres arguments ?
Quelques élèves s'opposaient à ce projet mais tous les autres étaient d'accord
Où sont les autres ? Ils sont dehors
Il ne faut pas dire du mal d'autrui (des autres)

DEZELFDE/ HETZELFDE/ ZELFS/ ZELF

Moi, je prends un café. Donnez-moi la même chose !
Il doit toujours faire le même travail
C'étaient les mêmes hommes que j'avais rencontrés auparavant
C'est pareil (= C'est la même chose)
Cela revient au même
Même lui, il va <le> comprendre
Le matin même (= Diezelfde morgen nog) il a quitté sa famille
Le même matin, j'ai rencontré ma mère et ma soeur dans le centre
Le patron lui-même l'a dit à une réunion
Tu l'as voulu toi-même, tu as même dit que tu en étais très content

ZO'N/ ZULKE/ DERGELIJKE

In het Frans wordt “zo'n” + zelfstandig naamwoord weergegeven door “un tel/ une telle/ de tels/ de

telles” + zelfstandig naamwoord. (Pas wel op de constructie “zo’n + bijvoeglijk naamwoord + zelfstandig naamwoord”: dit is “si”)

Tel<s>/ Telle<s> vooraan aan de zin heeft de enigszins afwijkende betekenis: “dat/ zodanig”

Ook kan “pareil/ pareille/ pareils/ pareilles” worden gebruikt, voor het zelfstandig naamwoord (maar soms erachter, om het woord meer nadruk te geven). Een laatste oplossing is, zeker in de spreektaal, “comme ça” (altijd achter het zelfstandig naamwoord). Een ‘deftiger’ variant kan “semblables” (=soortgelijke/ dergelijke) zijn.

Un tel résultat me surprend/ De tels résultats n’ont rien pour me surprendre.

Dans une situation pareille on ne peut pas se défendre

En pareil cas il faut faire appel à la police

Si tu prends des mesures comme ça, tu t’attires des ennuis

Une si belle voiture ! Voyez un peu dans quel état elle est !

Ne me tenez plus jamais de semblables propos

Telles étaient les dernières paroles qu’il a prononcées

Tel était le but de l’opération

HEEL/ HELE/ GEHEEL/ GEHELE/ ALLE/ HELEMAAL

Gevolgd door een zelfstandig naamwoord zijn de combinaties “tout/ toute/ tous/ toutes” + “lidwoord/ aanwijzend of bezittelijk voornaamwoord + zelfstandig naamwoord” mogelijk. Dan is de betekenis “heel/ gehele/ alle/ al ...”. Is zo’n combinatie er niet, maar staat het zelfstandig naamwoord gelijk erachter, op de tweede positie (dus bij voorbeeld zonder “le, la, les”), dan betekent “tout/ toute/ tous/ toutes” elk/ ieder (enkelvoud) en in het meervoud weer “alle”.

Sais-tu énumérer tous les pays de l’UE (=Union Européenne) ?

Tous ces gens disent la même chose, tous sont d’accord pour dire que c’est vrai

Vous pouvez m’appeler à tout moment, à toute heure de la journée

Toute leur vie ils ont dû travailler dur; ils méritent tout ce qu’ils ont tout gagné

J’en ai une tout autre idée que toi.

Tout ce qui se trouve là, est à vendre

“Toutes directions” se lisait sur ce panneau. Tous suivaient les flèches

-Wanneer “tous/ toutes” alleen staan (zonder begeleidend zelfstandig naamwoord) is de betekenis “alle<n>”. Let op de uitspraak van “tous” (**alleen: in dit geval wel: “toes”**) **<op zijn Nederlands geschreven> , dus met “s” uitspreken !**). Een alleenstaand “tout” betekent “alles”, dus het tegengestelde van “rien”(=niets).

Tout est possible, impossible n’est pas français

Tu as tout maintenant ? Non, je n’ai pas trouvé tout

Tout le monde est là ? Oui, ils sont tous là

Vous avez monté les valises ? Non, je ne les ai pas toutes montées

-Met een bijvoeglijk naamwoord op de tweede positie en géén zelfstandig naamwoord erachter (op de derde positie), betekent “tout<e>”: “heel/ helemaal”.

Ils sont devenus tout rouges. Elle est devenue toute rouge.

Tu veux un peu de cognac ? Oui, mais seulement un tout petit peu

=====

13- VERBES **13- werkwoorden**

(Zie ook: SCHEMA VAN HET REGELMATIG WERKWOORD

(Voir aussi: SCHÉMA DU VERBE REGULIER)

(Zie ook: SCHEMA VAN “SE LAVER”)

(Voir aussi: SCHÉMA DE “SE LAVER”)

(Zie ook: LIJST ONREGELMATIGE WERKWOORDEN)

(Voir aussi: LISTE DES VERBES IRRÉGULIERS)

A- HOOFDTIJDEN
TEMPS PRIMITIFS-TEMPS PRINCIPAUX-FORMES PRINCIPALES

<u>donner</u>	<u>donnant</u>	<u>donné</u>	je <u>donne</u>	je donnai tu <u>donnas</u>	-er (rég.)
<u>finir</u>	<u>finissant</u>	<u>fini</u>	je finis	je finis	-ir (rég.)
<u>sortir</u>	<u>sortant</u>	<u>sorti</u>	je sors	je sortis	-ir (irrég.)
<u>recevoir</u>	recevant	reçu	je reçois	je reçus	-oir (irrég.)
<u>vendre</u>	vendant	vendu	je vends	je vendis	-re (irrég.)
<u>venir</u>	venant	venu	je viens	je vins	(irrég.)
tenir	tenant	tenu	je tiens	je tins	(irrég.)

WERKWOORDEN: ALTIJD LEREN MET DE VIJF HOOFDTIJDEN

ZEER GOED KENNEN:

1. O.T.T., 2. (SUBJONCTIF O.T.T.), 3. IMPARFAIT 4. VOLTOOID DEELWOORD !!!

Pas op: BIJ DE AFGELEIDE TIJDEN VAN DE INFINITIF: "recevoir" verliest "oi"/ "vendre" verliest "e" (BIJ DE AFGELEIDE TIJD VAN DE "Passé Simple" GA JE UIT VAN DE TWEDE PERSOON ENKELVOUD: -tu donnas (; tu finis; tu sortis; tu reçus; tu vendis; tu vins/ tu tins))

Waar komt " ^ " ?
 1. bij "nous"/"vous"-vormen van Passé Simple
 2. bij "il"/"elle"-vormen van Subjonctif Imparfait

B- AANTEKENINGEN BIJ DE WERKWOORDEN:

Bij het werkwoord onderscheidt men een aantal "wijzen" (= "modes" <mpl>). Een "wijs" is een bepaalde houding die je aanneemt bij het spreken of het schrijven. Je laat uitkomen dat je iets neutraal meedeelt, dat je je gevoel laat meespreken, dat iets tegelijkertijd plaatsvindt (op hetzelfde moment als iets anders) , dat je een bevel geeft etc. etc.

Iedere "wijs" (= mode) kan je uitdrukken in één of meer tijden. Bij sommige zijn er heel weinig, bij de Indicatif zijn er heel veel (zie hiervoor: het werkwoordenschema van het regelmatig werkwoord).

INFINITIF	= ONBEPAALENDE WIJS (HEEL WERKWOORD) <donner/ avoir donné>
INDICATIF	= AANTONENDE WIJS <zeer veel gewone tijden, zoals de Présent>
IMPÉRATIF	= GEBIEDENDE WIJS (écoute !/ écoutons! / écoutez !)(aie fini !)
SUBJONCTIF	= AANVOEGENDE WIJS <vier tijden waarvan twee zeer belangrijk>
CONDITIONNEL	= VOORWAARDELIJKE WIJS <die zijn tijden bij ander wijzen "leent">
<GÉRONDIF>	= GERUNDIVUM < il lit en écoutant de la musique : gelijktijdigheid>

In de praktijk is het vooral belangrijk dat je bepaalde tijden goed beheerst, onafhankelijk van de vraag tot welke wijs die tijden behoren. Over de belangrijkste tijden volgen hieronder enkele aantekeningen.

1- PRÉSENT (=O.T.T.)

Gebruik: Het enig belangrijke is dat in het Frans soms een Futur wordt gebruikt in gevallen waarbij in het Nederlands nog een Présent de voorkeur verdient:

Vergelijk: Ik bel je morgen wel	Je t'appellerai demain
Ik bel je morgen	Je t'appelle demain (zekerheid/ stelligheid)
Over twee uur vertrekken we	Nous partons (partirons) dans deux heures

Vormen: De volgende opmerkingen gelden ook voor andere tijden dan de Présent

a) Bij de vormen van werkwoorden uitgaande op “-oyer” en “-uyer” verandert de y in i als de daarop volgende letter een ‘stomme e’ is.

employer j’emploie-tu emploies-il emploie- nous employons-vous employez- ils emploient
essuyer j’essuie-tu essuies-il essuie-nous essuyons-vous essuyez-ils essuient

j’emploierai- j’emploierais- que j’emploie etc.

(Maar: bij werkwoorden op -ayer) **mag** de y overal blijven staan:

je paye-je paies-ty payes- tu paies-il paye-il paie-nous payons-vous payez-ils payent-ils paient

b) Bij werkwoorden met een “stomme e” in de stam verandert deze “stomme e”

of in è als de daarop volgende klinker een “stomme e” is

of of men zet wel een “stomme e” neer en verdubbelt de medeklinker.

Welk van de twee oplossingen het is, moet helaas per werkwoord <apart> geleerd worden

acheter j’achète- tu achètes- il achète- nous achetons- vous achetez- ils achètent

jeter je jette- tu jettes- il jette- nous jetons- vous jetez- ils jettent

se rappeler je me rappelle-tu te rappelles-il se rappelle-
nous nous rappelons vous vous rappelez- ils se rappellent

j’achèterai- j’achèterais- que j’achète je jetterai-je jetterais-que je jette

c) Bij werkwoorden met een “é” in de stam verandert de é in è als de uitgang begint met een “stomme e”:

je préfère-tu préfères-il préfère-nous préférons-vous préférez-ils préfèrent

Maar: je préférerais- je préférais- que je préfère

d) Bij werkwoorden op -cer krijgt de c een cédille als deze staat voor een -o of een -a

commencer je commence-tu commences-il commence-
nous commençons-vous commencez-ils commence

je commençais tu commençais il commençait- ns commencions- vs commenciez-ils commençaient
commençant

e) Bij werkwoorden op -ger komt er na de g een e voor een uitgang die begint met een o of een a:

manger je mange- tu manges-il mange-nous mangeons-vous mangez-ils mangent

je mangeais- tu mangeais- il mangeait- nous mangions- vous mangiez-ils mangeaient
mangeant

2. SUBJONCTIF (AANVOEGENDE WIJS)

-DE SUBJONCTIF KOMT MAAR IN EEN à TWEE VAN DE TIEN <SAMENGESTELDE> ZINNEN VOOR. **DENK DUS NIET DAT IN EEN ZIN NA IEDER VOEGWOORD “DAT” (= “QUE”) DE SUBJONCTIF VOLGT !!!**

-ER ZIJN TIEN BELANGRIJKE GEBRUIKSGEVALLEN VAN DE SUBJONCTIF (DIE JE AL KENT OF NOG GAAT KENNEN: ZIE NUMMER 20 VAN GRAMMATICA-OVERZICHT)

-VAN DE VIER SUBJONCTIFTIJDEN WORDEN ER IN DE PRAKTIJK MAAR TWEE GEBRUIKT: SUBJONCTIF PRÉSENT + SUBJONCTIF PASSÉ (= Passé Composé van de Subjonctif).

-DE ANDERE TWEE (de Subjonctif Imparfait en de Subjonctif Plus-que-Parfait) HOOR JE EN ZIE JE

SLECHTS IN DE **DERDE** PERSOON ENKELVOUD <EN <<soms>> MEERVOUD>.
MAAR GEBRUIK HEN ZELF MAAR LIEVER NIET.

-de Subjonctif Imparfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Présent
-de Subjonctif Plus-que-Parfait wordt in de praktijk vervangen door de Subjonctif Passé

IN DE VOLGENDE VOORBEELDEN ZIJN VOOR HET 'GEMAK' DE ZELFDE TIJDEN AANGEHOUDEN IN HOOFD- EN BIJZINNEN (MAAR DAT 'HOEFT' NATUURLIJK NIET).

Ik wil dat jij komt	= Je veux que tu <u>viennes</u>	(fout: *viens)
Ik wil dat jij het zegt	= Je veux que tu le <u>dises</u>	(fout: *dis)
Ik wilde dat jij kwam	= Je voulais que tu <u>viennes</u>	(fout: *venais) LIEVER NIET: vinsse
Ik wilde dat jij sprak	= Je voulais que tu <u>parles</u>	(fout: *parlais) LIEVER NIET: parlasse
Ik heb gewild dat jij gekomen bent	= J'ai voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *es venu<e>)
Ik heb gewild dat jij gepraat hebt	= J'ai voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *as parlé)
Ik had gewild dat jij gekomen was	= j'avais voulu que tu <u>sois</u> venu<e>	(fout: *étais venu<e>) LIEVER NIET: fusses venu<e>)
Ik had gewild dat jij gepraat had	= j'avais voulu que tu <u>aies</u> parlé	(fout: *avais parlé) LIEVER NIET: eusses parlé)

3. IMPARFAIT

-ER ZIJN MAAR VIJF GEBRUIKSGEVALLEN VAN DE IMPARFAIT:

1. EEN BESCHRIJVING :
2. EEN <lange> DUUR
3. EEN GEWOONTE/ EEN HERHALING
4. HET UITDRUKKEN VAN EEN GEVOEL (een gemoedstoestand)
5. HET GEVEN VAN EEN MENING

1. zij droeg een petje	elle portait une petite casquette
2. hij bracht daar veel tijd door	il y passait beaucoup de temps
3. iedere vrijdag werkte zij aan de kassa	chaque vendredi elle travaillait à la caisse
4. ik was blij (dat hij gekomen was)	j'étais content<e> qu'il soit (fût) venu
5. hij vond dat zij ongelijk had	il trouvait/ estimait qu'elle avait tort

-DE IMPARFAIT WORDT OOK GEBRUIKT IN DIE SITUATIES WAARIN IN HET NEDERLANDS WORDT GEZEGD:

" stond<en> te// lag<en> te// zat<en> te// " of "was/ waren aan het"

zij stonden te praten voor de school	ils parlaient devant l'école
hij was zijn fiets aan het repareren	il réparait son vélo
	(ook: il était en train de réparer son vélo)
	(= hij was bezig zijn fiets te repareren)

4.

IS DIT ALLES NIET HET GEVAL ? HEB JE NIET TE MAKEN MET EEN VAN DE WEINIGE GEBRUIKSGEVALLEN VAN DE "IMPARFAIT" ?

GEBRUIK DAN DE V.T.T. (= PASSÉ COMPOSÉ): dit is de tijd voor 'HANDELINGEN' !!!

ANDERS GEZEGD: PASSÉ COMPOSÉ voor 'gebeurtenissen die het verhaal verder brengen',

voor 'handelingen die elkaar opvolgen', voor acties die een situatie of een toestand plotseling onderbreken

gisteren belde zij mij op
toen ik hem zag, sprak ik hem aan
hij werd wakker, stond op en waste zich
in 1999 trouwden zij
drie jaar geleden kocht hij zijn Opeltje
hij zat te lezen toen de bel ging

hier elle m'a appelé
quand je l'ai vu, je l'ai abordé
il s'est réveillé, il s'est levé et il s'est lavé
en 1999 ils se sont mariés
il y a trois ans il a acheté sa petite Opel
il lisait quand on a sonné

ANDERE TIJDEN:

5. PASSÉ SIMPLE (2e ovt)

Dit is een tijd die je goed moet **herkennen**; daarvoor moet je de vele uitgangen kennen die in de literaire taal voorkomen maar ook in geschiedenisboeken en wetenschappelijke bronnen. In de gesproken taal is de Passé Simple vrijwel verdwenen, behalve in enkele gevallen die hieronder volgen.

Nu eerst de uitgangen die je bij het lezen moet begrijpen als signalen van een verleden tijd:

AVOIR:	eus, eus, eut, eûmes, eûtes, eurent	ÊTRE:	fus, fus, fut, fûmes, fûtes, furent
DONNER:	donnai, donnas, donna, donnâmes, donnâtes, donnèrent		
FINIR:	finis, finis, finit, finîmes, finîtes, finirent		(i)
SORTIR:	sortis, sortis, sortit, sortîmes, sortîtes, sortirent		(i)
RECEVOIR:	reçus, reçus, reçut, reçûmes, reçûtes, reçurent		(u)
VENDRE:	vendis, vendis, vendit, vendîmes, vendîtes, vendirent		(i)
VENIR	vins, vins, vint, vînmes, vîntes, vinrent		
TENIR	tins, tins, tint, tînmes, tîntes, tinrent		

Vergelijk:

Il avait peur= Hij was bang	Il eut/ prit peur= Hij werd bang
Elle avait froid= Zij had het koud	Elle eut froid= Zij kreeg het koud
Nous avions chaud= Wij hadden het warm	Nous eûmes chaud= Wij kregen het koud
J'avais soif= Ik had dorst	J'eus soif= Ik kreeg dorst
J'avais faim= Ik had honger	J'eus faim= Ik kreeg honger

Let op: Net als de Passé Composé kan de de Passé Simple een situatie die in de Imparfait is weergegeven, onderbreken:

Il lisait quand on sonna	Het zat te lezen toen er werd gebeld
Comme elle traversait la rue,	Toen zij de straat overstak,
un camion arriva à toute allure	kwam er een vrachtwagen met hoge snelheid aan

6. Plus-que-Parfait (v.v.t.)

Het gebruik komt overeen met dat van het Nederlands, zij het dat in het Frans nog meer moet worden gelet op het feit dat de ene handeling vooraf kan gaan aan de andere:

Nadat wij een boek hebben/ hadden gekocht, zijn wij koffie gaan drinken=
Après que nous avons acheté un livre, nous sommes allés prendre un café

Na "**comme si**" komt altijd een verleden tijd, dus ook, wanneer die passend is in de zin, een Plus-que-Parfait:

Hij doet alsof hij niets van de zaak begrepen **heeft**=
Il fait comme s'il n'**avait** rien compris à l'affaire

In de schrijftaal, in geschiedenisboeken en in wetenschappelijke taal kom je soms weer (maar: nog minder dan de 'gewone' Passé Simple) de voltooid tijd van de Passé Simple (= Passé Antérieur) tegen:

Aussitôt que nous fûmes entrés dans la pièce, le téléphone sonna=

Zodra wij het vertrek waren binnengekomen, ging de telefoon
En quelques bonds, le cerf eut atteint l'autre rive=
In enkele sprongen, had het hert de andere oever bereikt

7. Passé Récent (Nabije/ Recente verleden tijd)

De naam zegt het al: dit is voor de Franstaligen een tijd die je kunt plaatsen tussen de Présent en de Passé Composé in. Het is constructie met “venir + de + infinitif”

Elle vient de terminer son travail	Zij heeft net haar werk afgemaakt
Ce roman vient de paraître	Deze roman is zojuist verschenen
L'autobus venait de partir	De bus was net vertrokken

8. Futur Proche (Nabije toekomstige tijd)

De naam zegt het al: dit is voor de Franstaligen een tijd die je kunt plaatsen tussen de Présent en de Futur in. Het is een constructie met “aller + infinitif”, die vaak de gewone Futur vervangt (en waarmee je soms ook moeilijke, onregelmatige Futur-vormen kunt ‘omzeilen’)

Nous allons vous expliquer le problème	Wij zullen jullie zo<dadelijk> het probleem uitleggen
Il va être en retard, s'il ne se dépêche pas	Hij zal te laat komen als hij zich niet haast
Je vais aller (!!!) à la poste	Ik ga zo naar de post
Elle va acquérir (=acquerra) le tableau	Zij gaat (= zal) het het schilderij verwerven

9. Futur (o.t.t.t.)

Deze tijd wordt iets meer gebruikt dan de ermee corresponderende in het Nederlands. Voor een wat verdere toekomst dan de onmiddellijk nabije (zie 8.), is de Futur verplicht, zeker bij bepalingen van tijd of bij het geven van een opdracht.

Volgend jaar gaan wij naar Frankrijk op vakantie =	
L'année prochaine nous partirons en vacances en France	
Hij heeft tegen mij gezegd dat hij zal komen	Il m'a dit qu'il viendra
In juni heb ik mijn examens	J'aurai mes examens en juin
Voor morgen doen jullie die oefening	Pour demain vous ferez cet exercice-là

Let op: de Futur van avoir heeft ook de betekenissen: “krijgen” en “zijn/ worden”

Nous aurons (on aura) quelques orages	Wij krijgen enkele onweersbuien
Guillaume-Alexandre aura son anniversaire le 27 avril	Willem-Alexander is jarig op 27 april
Il aura ... ans alors	Hij wordt dan ... <jaar>

Er is ook een voltooide tijd van de Futur: de Futur Antérieur du passé.

Over enkele weken zal ik verhuisd zijn	Dans quelques semaines j'aurai déménagé
Ik zal het nakijken wanneer jullie het gemaakt hebben	Je le corrigerai quand vous l'aurez fait/ fini

10. Futur du passé (o.t.t.t.)

Hieronder is in de eerste voorbeeldzin is er alleen sprake van een tijdsaspect. In de tweede is er sprake van een “irrealis” (iets wat niet zal gebeuren/ iets wat alleen wordt verondersteld). In zo'n geval spreekt men van een Conditionnel Présent (= Voorwaardelijke wijs o.t.t.)

Il m'a dit qu'il viendrait	Hij heeft mij gezegd dat hij zou komen
Je n'irais jamais à un spectacle pareil	Ik zou nooit naar zo'n show gaan

Er is ook een voltooide tijd van de o.t.t.t.:

Selon ce journal, le ministre aurait déjà quitté le pays=
Volgens deze krant zou de minister het land al verlaten hebben
Zij **had** jou best willen helpen maar jij wilde niet Elle **aurait** bien voulu t'aider mais tu ne voulais pas
(zie ook: 17 !)

11. IMPÉRATIF (Gebiedende wijs)

De "Impératif meervoud" wordt natuurlijk ook gebruikt wanneer men praat tegen personen tegen wie men "vous" zegt (die men vouvoeert...). Vele kleine woordje die in het Nederlands in combinatie met de "Impératif" worden gebruikt, vallen in het Frans weg.

Parle plus haut	Spreek <eens> wat harder
Commençons à la page 40	Laten we beginnen op bladzijde 40
Fermez la porte, Mademoiselle	Doe de deur dicht juffrouw !
Veillez m'expliquer la situation	Wees zo goed mij de situatie uit te leggen
Attendez ! Je n'ai pas fini ! Ecoutez !	Wat eens even ! Ik ben nog niet klaar ! Luister !

Let op: soms komt de Impératif voor in voltooidde vorm:

Aie fini ce travail avant 8 heures ! Zorg dat je dit werk af hebt voor 8 uur

12. INFINITIF (Onbepaalde wijs)

De Infinitif levert voor Nederlands-sprekenden een paar moeilijkheden op. Naast de normale gebruiksgevallen zijn er nog twee andere:

Na een vragend woord:

Que faire maintenant ?	Wat nu ? (Wat staat ons/ me nu te doen) ?
Que dire à cela ?	Wat moet ik/ moeten we daarop zeggen ?
Pourquoi se plaindre ?	Waarom zou ik klagen/ zouden wij klagen

In ambtelijke taal, als een voorschrift, verzoek of raad (dus: een soort gebiedende wijs):

S'adresser au guichet numéro 2	U moet U wenden tot loket nummer 2
Prendre l'autoroute A6	Neem de autoweg A6
Suivre les flèches de cet itinéraire	Volg de pijlen van deze route

14- VERBES AVEC "être" OU "avoir" ?

14- VERBES AVEC "-"/ "à"/ "de" ?

14.- werkwoorden met "être" of "avoir"?

14.- werkwoorden met "-"/"à"/"de" ?

A) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET "ÊTRE

(>> overgang van ene naar andere staat/toestand):

1. aller, arriver, décéder, descendre, devenir, échoir à (= toevallen aan), éclore (= ontluiken), entrer, monter, mourir, naître, partir, repartir, rentrer, rester, retourner, sortir, tomber, retomber, venir, intervenir, parvenir à, survenir

(Let op: de onderstreepte werkwoorden kunnen, MEESTAL in veranderde betekenis, met een lijdend voorwerp voorkomen en nemen dan "avoir" in plaats van "être")

elle a rentré sa voiture	zij heeft haar auto binnengezet
j'ai monté les valises	ik heb de koffers naar boven gebracht
il a descendu cet homme	hij heeft die man neergeschoten

2. alle (!!!) werkwoorden met "se"

B) -WERKWOORDEN VERVOEGD MET AVOIR: alle andere

(ook: commencer; disparaître; fuir; suffire; taire= verzwijgen; valoir= waard zijn)

WAT ZIJN DE REGELS VAN DE OVEREENSTEMMING VAN HET WERKWOORD ?

QUELLES SONT LES RÈGLES DE L'ACCORD DU VERBE ?

REGEL "ETRE": + -e, -s, -es (AFHANKELIJK VAN ONDERWERP <=1>)
je suis grand,-e il est grand elle est grande nous sommes grand<e>s
je suis venu,-e il est venu elle est venue nous sommes venu<e>s

REGEL "SE ...": + -e, -s, -es (WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =4)
je me suis lavé<e> il s'est trompé elle s'est trompée nous nous sommes trompé<e>s

REGEL "SE ...": GEEN UITGANG WANNEER "ME,TE,SE,NS,VS,SE" =3
je me suis lavé les mains elle s'est coupé les cheveux ils se sont écrit <des lettres>
(maar: -les lettres qu'ils se sont écrites -combien de lettres vous êtes-vous écrites ?)
(en toch: -les lettres que nous avons promis de poster <niet: *promises>)

REGEL "AVOIR": + -e, -s, -es (INDIEN LIJDEND VOORWERP <=4> VOOR AVOIR)
j'ai rencontré l'/les élève<s> je l'ai rencontré<e>; je les ai vus; les ai-je vus ?
j'ai vu la/les faute<s> quelle<s> faute<s> as-tu vue<s> ?; les as-tu aperçues ?
les films que j'ai vus

REGEL "AVOIR" BIJ EXTRA INFINITIF:

les hommes que j'ai entendus chanter (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
je les ai vus travailler (wel uitgang: "4" verricht <wel> handeling infinitif)
les chansons que j'ai entendu chanter (geen uitgang)
je les ai entendu chanter (geen uitgang: les=les chansons)
je les ai entendus chanter (wel uitgang: les=les hommes)

C) Werkwoorden zonder voorzetsel + Infinitif

commencer (+substantif), payer, aimer, préférer, aimer mieux, adorer, regarder, écouter, déclarer, croire, penser, falloir (il faut); compter (=van plan zijn <maar: compter sur: rekenen op>, désirer, détester, espérer, oser, sembler, paraître, se trouver, s'avérer, il vaut mieux (ou: Mieux vaut) etc. etc. (cf. il aime lire; elle espère venir; il vaut mieux se taire)

N.B. Bij bepaalde werkwoorden wordt "le", "la", "l' " of "les" gebruikt, ook in ontkennde zin, als geen werkwoord volgt

VB: il aime le café mais elle aime mieux le thé hij houdt van koffie maar zij heeft liever thee
 nous les attendons wij wachten op hen
 vous les regardez U kijkt naar hen

D) Werkwoorden met à + Infinitif

commencer à (+verbe ; ook: par bij een eerste handeling !), se mettre à, continuer à, aider à, apprendre à, arriver à, réussir à, chercher à, demander à <soms>, hésiter à, inviter à, contraindre à, obliger à, s'adresser à, renoncer à, s'intéresser à, ressembler à, avoir du mal à, avoir peine à, avoir mal à etc. etc.

Pas op: Er zijn ook andere werkwoorden met "à": een soort derde naamvals- "a"
parler à, dire à, téléphoner à, écrire à, demander à etc.

1. "à" verandert IN "y" WANNEER JE HET VOORWERP VERVANGT/ WEGLAAT (BIJ ZAKEN)
 elle y réussit zij slaagt erin

2. "à" valt weg wanneer je personen vervangt door persoonlijke voornaamwoorden:
 me, te,lui/lui, nous, vous, leur (cf. tu parles à Jean/ au garçon MAAR: tu lui parles)

E) Werkwoorden met de + Infinitif:

se souvenir de, approcher de, avoir besoin de, avoir envie de, avoir peur de, craindre de, conseiller de, décider de, essayer de, être obliger de; oublier de, prier de, promettre de, refuser de, regretter de, permettre de, se douter de, douter de, se méfier de, se charger de, s'occuper de, rire de, se passer de, se moquer de etc. etc.

(cf. je me souviens de l'avoir rencontré; il est obligé de s'arrêter)

1. "de" verandert IN "en" WANNEER JE HET VOORWERP VERVANGT/ WEGLAAT (BIJ ZAKEN)
il s'en souvient hij herinnert het zich

2. "de" valt niet weg wanneer je personen vervangt door beklemtoonde persoonlijke voornaamwoorden: moi, toi, lui, elle, soi, nous, vous, eux, elles (DUS: "de" blijft voor deze laatste vormen staan ! (cf. tu parles de Jean/ du garçon MAAR: tu parles de lui)

F) Bijzondere gebruiksgevallen met "avoir" en "être" als Infinitif + voltooid deelwoord

Il croyait avoir détruit son avenir	Hij geloofde zijn toekomst te hebben vernietigd
Elle a regretté d'avoir dit du mal de son mère	Zij heeft er spijt van gehad van haar moeder kwaad te hebben gesproken
J'ai été puni pour avoir copié sur mon voisin	Ik heb gestraft omdat ik afgekeken heb bij mijn buurman (= parce que j'ai copié sur mon voisin)

15- VERBES IMPERSONNELS REMARQUES SUR D'AUTRES VERBES 15- onpersoonlijke werkwoorden opmerkingen over andere werkwoorden

er is/ er zijn=	il y a >> il y avait >> il y a eu >> il y avait eu
het is mooi weer=	il fait beau >> il faisait beau >> il a fait beau
het regent=	il pleut >> il pleuvait >> il a plu
il le faut= het moet;	il faut beaucoup de courage pour= er is veel moed nodig om ...

MOETEN (3x): je dois travailler/ il faut que +S je travaille/ il me(3) faut travailler

moet ik het zeggen ? il faut le dire ? (**situatie is duidelijk: de persoon kan onvermeld blijven**)
il faut que je le dise ?
il me faut le dire ?
je dois le dire ?

Bij moeten (= il ... faut) kan men dus **voor de duidelijkheid** een voornaamwoord in de **derde** naamval toevoegen, onafhankelijk van de gebruikte tijd:

il me faut travailler; il te faut te taire; il lui faut écouter;
il nous faudra faire attention; il vous a fallu vous rendre en ville; il leur aurait fallu vendre leur maison

Pas op: Er is een groot verschil in betekenis tussen:

Il lui faut dire la vérité	= Hij/ Zij moet de waarheid zeggen (!)
Il faut lui dire la vérité	= Men moet hem/ haar de waarheid zeggen (!)

NODIG HEBBEN (2x): j'ai besoin de ce livre/ il me(3) faut <avoir> ce livre

het spijt mij dat= je regrette que +S het verwondert mij= je m'étonne que +S
het spijt mij zeer dat= je suis désolé<e> que +S het lukt mij om ... = je réussis à

il est arrivé un accident	= un accident est arrivé
il est arrivé des accidents	= des accidents sont arrivés
il est sorti un navire de ce port	= un navire est sorti de ce port
il est sorti des navires de ce port	= des navires sont sortis de ce port

il manque une page er ontbreekt een bladzijde

il manque beaucoup de pages

er ontbreken veel bladzijden

-Vergelijk: "**aller**" + **infinitif (=Futur proche)** en "**venir de**" + **infinitif (=Passé Récent)**

je vais partir = ik sta op het punt te vertrekken/ ik zal zo vertrekken

j'allais partir = ik stond op het punt te vertrekken

je viens de partir = ik ben net/ zojuist vertrokken

je venais de partir = ik was net/ zojuist vertrokken

-Vergelijk: **finir par** + Infinitif

Le criminel a fini par avouer = De misdadiger heeft tenslotte bekend

-Vergelijk: **avoir beau** + infinitif

Elle a beau protester qu'elle est innocente, je ne la crois pas

<Ook> al protesteert zij <nog zo> dat zij onschuldig is, ik geloof haar niet

-Vergelijk: **ne pas manquer de** + infinitif

Je ne manquerai pas de le lui dire = Ik zal het hem zeker zeggen

-Vergelijk: **faillir/ manquer de**

Elle a failli mourir= Elle a manqué de mourir = Zij is bijna gestorven

-Vergelijk: **tarder à** + infinitif en **tarder de** + infinitif

Il/ Elle tarde à rentrer = Het duurt lang voordat hij/ zij thuiskomt

Il lui (3) tarde de revoir sa patrie = Hij/ Zij verlangt ernaar haar vaderland terug te zien

-Vergelijk: **devoir** (in de Imparfait) (= "lotsbeschikking")

Il ne devait plus revoir son père = Hij zou zijn vader niet meer terugzien

-Vergelijk: **participe présent <als : adjectif>**

Des routes glissantes = Gladde wegen

Il a posé des questions intéressantes = Hij heeft interessante vragen gesteld

Ce sont des enfants = Het zijn gehoorzame kinderen

(Maar: participe présent <als werkwoord>

Des questions intéressantes tout le monde = Kwesties die iedereen aangaan (= qui intéressent)

Une femme parlant trois langues = Een vrouw die drie talen spreekt (= qui parle)

Des enfants obéissants à leurs parents = Kinderen die gehoorzamen aan hun ouders

Craignant qu'il allait perdre, il a abandonné = Omdat (Toen/ Terwijl) hij vreesde dat hij ging verliezen, gaf hij op

Vergelijk: "**en**" + **participe présent (=Gérondif)**

En travaillant bien, tu réussiras = **Door** goed te werken, zal je slagen
(Nooit: * par travailler)

Je l'ai croisée en me promenant dans le centre = Ik ben haar tegengekomen

toen ik in het centrum wandelde
(quand je me promenais ...)

Il fait ses devoirs <tout> en écoutant la radio = Hij maakt zijn huiswerk

terwijl hij <ook/ toch> / **ofschoon** hij
naar de radio luistert
(pendant qu'il écoute ...)
(quoi qu'il écoute ...)

En allant à la gare, je l'ai vue

= **Toen** ik naar het station ging, zag ik haar

MAAR: Je l'ai vue allant à la gare

= Ik zag haar toen zij naar het station ging

NORMALER: Je l'ai vue aller à la gare

= Ik heb haar naar het station zien gaan

N.B. Bij een Gérondif moeten de onderwerpen in beide zinsdelen gelijk zijn.

N.B. In de spreektaal wordt de Gérondif minder gebruikt dan in de schrijftaal; je kunt hem vervangen door "quand" of "si": "Si tu travailles bien, tu réussiras")

Vergelijk: "après avoir/ être" + participe passé

Après avoir fait son travail, il est sorti	= Na zijn werk te hebben gemaakt, is hij uitgegaan
Nous sommes entrés dans ce restaurant après <u>nous</u> être promenés	= Wij zijn dit restaurant binnegegaan na gewandeld te hebben

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "après que= nadat":
Après qu'il avait fait son travail, il est sorti

Vergelijk: "avant de" + infinitif en "avant d'avoir/ être" + participe passé

Avant de te plaindre, tu dois contrôler si c'est vrai=
Voordat je klaagt ('voor te klagen'), moet je controleren of het waar is

Il est parti dans la voiture de son père, avant de lui avoir demandé la permission=
Hij is in de auto van zijn vader vertrokken, voor hem toestemming gevraagd te hebben

Avant d'être accueilli par le maire, il a dû attendre longtemps
Alvorens door de burgemeester ontvangen te worden, heeft hij lang moeten wachten

N.B. In de spreektaal vervang je deze constructies meestal door "avant que" + S:
Il est parti dans la voiture de son père avant qu'il lui ait demandé la permission

16- VERBES PRONOMINAUX

16- wederkerende werkwoorden

(Zie ook: SCHEMA VAN DE WEDERKERENE WERKWOORDEN)

(Voir aussi: SCHÉMA DES VERBES PRONOMINAUX)

Vormen in Présent en Passé Composé voor "se lever" (= opstaan)

je me lève	je me suis levé<e>
tu te lèves	tu t'es levé<e>
il/ elle se lève	il/ elle s'est levé<e>
nous nous levons	nous nous sommes levé<e>s
vous vous levez	vous vous êtes levé<e><s>
ils/ elles se lèvent	ils/ elles se sont levé<e>s

Let op:

De wederkerende werkwoorden komen niet altijd overeen in beide talen:

bouger	zich bewegen
wandelen	se promener

Let op:

il se lève	= hij staat op	il s'est levé	= hij is opgestaan
il est levé	= hij is op	il a levé	= hij heeft opgetild

N.B. Dit geldt voor zeer veel andere werkwoorden met "se".

Let op:

ik ga naar bed	je vais me coucher
jij mag nu stoppen	tu peux t'arrêter maintenant
ga je wassen	va te laver
komt U maar hier zitten	venez vous asseoir ici
wij schreven elkaar vaak	nous nous écrivions souvent
zij hebben veel van elkaar gehouden	ils se sont aimés beaucoup

wij hebben elkaar daar ontmoet on s'est rencontré<s>/ nous nous sommes rencontrés là

Vergelijk: se= zich/elkaar

se (3) nuire = zich benadelen se nuire (ook:) = elkaar benadelen
ils se nuisent = zij benadelen zich ils se nuisent l'un à l'autre = zij benadelen elkaar

se (4) tromper = zich vergissense tromper (ook:) = elkaar bedriegen
ils se trompent = zij vergissen zich ils se trompent l'un l'autre = zij bedriegen elkaar

N.B. voor "l'un l'autre/ les uns les autres" soms ook: "mutuellement"; "réciproquement"

N.B. "elkaar" wordt soms weergegeven door "se + entr<e>":

In het leven moet je elkaar helpen Dans la vie il faut s'entraider
en elkaar niet uitmoorden et ne pas s'entretuer

17- QUEL TEMPS ? QUELS TEMPS + SI ?

17- welke tijd ? welke tijden + si ?

WELKE TIJDEN GEBRUIK JE NU EIGENLIJK HET MEEST OM TE S P R E K E N ?
(IN HET NEDERLANDS EN IN HET FRANS): 6 À 9 WAARVAN DE EERSTE 4 ZEER FREQUENT

<u>1</u> <u>O.T.T.</u>	JE FAIS
<u>2</u> <u>Aanvoegende wijs O.T.T (=Subjonctif Présent)</u>* QUE JE FASSE
<u>3</u> <u>O.V.T.</u>	JE FAISAIS
<u>4.</u> <u>V.T.T.</u>	J'AI FAIT

***) zie de 10 gebruiksgevallen van de Subjonctif <bij onderwerp 20>!**

<u>5.</u> <u>O.V.T.T (in het Frans meer voorkomend dan in het Nederlands)</u>	JE FERAIS
<u>6.</u> <u>V.V.T.T. (In het Frans meer voorkomend dan in het Nederlands)</u>	J'AURAI FAIT
<u>7.</u> <u>O.T.T.T</u>	JE FERAIS
<u>8.</u> <u>Aanvoegende wijs V.T.T. (=Subjonctif Passé)</u>	QUE J'AIE FAIT
<u>9.</u> <u>V.V.T.</u>	J'AVAI FAIT
<u>((10. Passé Simple (= 2^e O.V.T.)</u>	Je fis))

AANTEKENINGEN BIJ DE TIJDEN IN VOLGORDE VAN DE NUMMERS:
(MAAR ZIE OOK HIERBOVEN BIJ NUMMER 13)

1- PRÉSENT of (2) SUBJONCTIF PRÉSENT (in plaats van de gewone Présent) ?
Wanneer de een of de ander ? Zie onderwerp nummer 20 van dit Grammatica-overzicht !

3- IMPARFAIT of (4) PASSÉ COMPOSÉ ? (veel meer Passé Composé in het Frans !!!)
Herhaling van de gebruiksgevallen van de IMPARFAIT:

A. beschrijving B. lange duur C. gewoonte/ herhaling D. gevoelens E meningen

EN . "stond<en>" te// "zat<en> te// "lag<en> te ..." en "was/ waren aan het ..."

ZONIET ? DAN: PASSÉ COMPOSÉ >>

Gisteren kocht ik een boek= Hier j'ai acheté un livre

5- Futur du passé (Conditionnel présent) en (6)- Futur Antérieur du Passé (Conditionnel Passé)
: verplicht bij "irrealis" (Zie ook hieronder en bij (9)- Plus-que-Parfait)

Pas op: "Futur du Passé" en "Futur Antérieur du Passé" (en ook "Futur" (7-) en "Futur Antérieur") zijn onmogelijk na "si = als (van voorwaarde)" in de bijzin. Anders en gemakkelijker uitgedrukt : Na "Si ..." dat een voorwaarde aangeeft, nooit "zullen" en "zouden" in de BIJZIN gebruiken !

Si tu apprenais mieux tes leçons, tu obtiendrais de meilleurs résultats

Si tu avais mieux appris tes leçons, tu aurais obtenu de meilleurs résultats

(Pas op: (wel na <een ander> "si= of" : Il ne savait pas encore s'il viendrait)

7- Futur : Wanneer je niet precies meer weet wat de <onregelmatige> vorm van een Futur is, kan je je altijd nog redden met een Futur Proche (= "aller + infinitif):
VB: conquérir >> Futur ??? <je conquerrai > je vais conquérir

8- Subjonctif Passé (=Passé Composé du Subjonctif):

Je ne suis pas sûr qu'ils soient venus
Avant qu'ils aient <eussent> dîné, ils ont vu un film

(De Subjonctif Passé vervangt in de praktijk ook de Subjonctif Plus-que-Parfait:

J'étais très heureux que'ils soient <fussent> venus aussi
Il était important que tu l'aies <eusses> vu

Maar: zeker in de <literaire> schrijftaal komt minstens de **derde persoon** enkelvoud <en meervoud> nog voor: VB: Elle aurait tant voulu que son fils lui eût obéi)

(Subjonctif Imparfait wordt in de praktijk meestal vervangen door Subjonctif Présent:

Je n'étais pas sûr qu'ils viennent <viennent>
Ils étaient contents qu'ils nous voient <vissent> (of: ... de nous voir (!))

Maar: de vormen van "avoir" en "être" zijn frequent in 3e persoon: Je doutais qu'il fût là)

9.- Plus-que-Parfait (=handeling voorafgaand aan die van de Passé Composé (4)-)

Pas op: Wanneer in de hoofdzin "ik was gekomen" of "ik had opgebeld" in het Nederlands vervangen kan worden door "ik zou zijn gekomen" of "ik zou hebben opgebeld", dan moet dat in het Frans:

je serais venu si ...	= ik was gekomen als /ik zou zijn gekomen als
(j'aiderais si...)	= (ik zou helpen als)
j'aurais téléphoné si ...	= ik had opgebeld als /ik zou hebben opgebeld als
(je vous avertirais si)	= (ik zou U waarschuwen als)

((10.- PASSÉ SIMPLE ?: niet gebruiken

<behalve "dit-il/ elle - dirent-ils/ elles" of "fit-il/ elle - firent-ils/ elles" na citaten> !>
<wel steeds kunnen herkennen>))

**(LET BIJ HET SPREKEN EN SCHRIJVEN OP DE VOLGENDE 8 "SI"-VORMEN:
(HERHALING EN UITBBREIDING)**

1) NA "SI" VAN VOORWAARDE (DUS DE BETEKENIS VAN: "SI TU FAIS CECI, JE FERAI/ FAIS CELA", KAN JE IN DE BIJZIN NOOIT EEN FUTUR OF EEN CONDITIONNEL (FUTUR DU PASSÉ) GEBRUIKEN MAAR IN DE BIJBEHORENDE HOOFDZIN MOET DAT JUIST WEL !
Vergelijk dus zeer goed de navolgende zinnen Frans en Nederlands:

- **Als ik geld had/ zou hebben, kocht ik een computer/ zou ik een computer kopen.**
(= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands !)
- **Si j'avais de l'argent, j'achèterais un micro<-ordinateur>/ un ordinateur>**
(= IN TOTAAL slechts 1 combinatiemogelijkheid in het Frans !)
- **Als ik geld had gehad/ gehad zou hebben, had ik een computer gekocht/ zou ik een computer gekocht hebben**
(= IN TOTAAL 4 combinatiemogelijkheden in het Nederlands)
- **Si j'avais eu <of: eusse eu> de l'argent, j'aurais <of: eusse> acheté un micro**
(= IN TOTAAL slechts 1 combinatiemogelijkheid in het Frans. <De (subjonctif)vorm "eusse" is hier zoals je ziet ook mogelijk maar dat moet je maar niet navolgen>)

IN HET VERLENGDE HIERVAN LIGT DE EXTREEM BELANGRIJKE REGEL (JUIST OOK BIJ HET SPREKEN) DAT IN ELKE ZIN MET "HAD/ HADDEN" WAARVAN JE IN HET NEDERLANDS "ZOULD<T>/ ZOULDEN HEBBEN" KAN MAKEN OMDAT EEN IRREALIS (= "ONWERKELIJKHEID") WORDT BEDOELD, IN HET FRANS DE 'ZOU'-VORMEN VERPLICHT ZIJN.

_____ "Had je me niet kunnen waarschuwen ?" Tu n'aurais pas pu m'avertir ?
(en dat heeft de ander dus niet gedaan ! dus: ZOU-vorm in het Frans ! Zie ook:
_____ "Ik had je wel willen helpen maar.." "J'aurais bien voulu t'aider mais...")

NOG ANDERE "SI":

2) SI= JA "Tu ne viens pas ?" "Si !" (=Ja) na een ontkenning.

3) SI= OF "Je me demande si ..." Ik vraag mij af of ... (+ rest bijzin)

4) SI= AL "S'il est riche, il n'est pas avare." (si= al, hoewel, <zo>)
Al is hij rijk, hij is niet gierig.

(De "si" van 4 is niet van voorwaarde maar van toegeving en komt voornamelijk voor in de schrijftaal (maar dan wel vrij vaak; pas dus op voor het gebruik ervan in examenteksten !)

5) SI= ZO "Je ne crois pas qu'elle soit si bête !" Ik geloof niet dat zij zo dom is !
SI= ZO Une si belle histoire (= Une histoire tellement belle !)
SI= ZULKE De si belles histoires (= Des histoires tellement belles !)

6) SI= EVEN Elle n'a pas si/ aussi bien travaillé que moi

7) "als" MOET SOMS WORDEN WEERGEGEVEN
DOOR "COMME" EN SOMS DOOR "EN":

Il s'est conduit comme un petit bébé (=als de baby die hij niet is)
Il en parlé en expert (=als de deskundige die hij wel is)

8) "alsof" MOET ALTIJD WORDEN WEERGEGEVEN door "comme si" + verleden tijd !

Elle hésite comme si elle ne comprenait pas la question.))
(=Zij aarzelt alsof zij de vraag niet begrijpt)

18- VOIX PASSIVE

18- lijdende vorm

KENMERKEN VAN DE LIJDENDE VORM (= "ETRE + PARTICPE PASSÉ):

- 1) NOOIT BIJ WERKWOORDEN VERVOEGD MET "ETRE" !
- 2) NIET BIJ ALLE WERKWOORDEN MET "AVOIR"
- 3) NOOIT "DEVENIR" VOOR EEN VOLTOOID DEELWOORD ZETTEN
- 4) VAAK KAN JE DE LIJDENDE VORM VERMIJDEN

Belangrijkste tijden:

je suis vu<e>= ik word gezien	j'étais vu<e>= ik werd gezien
j'ai été vu<e>= ik ben gezien <geworden>	j'avais été vu<e>= ik was gezien
que je sois vu<e>= dat ik word gezien	que j'aie été vu<e>= dat ik ben gezien
	<geworden>

Maar ook:

La maison sera vendue	Het huis zal verkocht worden
Il serait rapidement rejoint par la police	Hij zou snel ingehaald worden door de politie
Le match fut annulé et remis (reporté)	De wedstrijd werd afgelast en uitgesteld
Tout doit être réparé	Alles moet worden hersteld

De polders worden beschermd door dijken **Les polders sont protégés par des digues**
Zij wordt bemind door/ is geliefd bij haar vrienden (= niet "par" als in het Ned. "bij" mogelijk is)
Elle est aimée **de** ses amis
Die man is altijd vergezeld van zijn hond= (= niet "par" maar "de" bij gewoonte)
Die man wordt altijd vergezeld door zijn hond
Cet homme est toujours accompagné **de** son chien

HOE DE LIJDENDE VORM TE VERMIJDEN ? VB: Ces livres sont vendus partout
 -On vend ces livres partout (Je maakt de zin actief met "on")
 -Ces livres se vendent partout (Je gebruikt een "zich"-constructie)

Pas op: Werkwoorden MET EEN VAST VOORZETSEL "à" OF "de" kunnen niet in de lijdende vorm worden geplaatst. Dus niet: *ma lettre était répondu

Bij uitzondering zegt men wel (met voltooide tijden/vormen):

des lettres non-répondues; il a été obéi; nous avons été pardonnés; il en a été parlé

Pas op: "worden" + bijvoeglijk naamwoord of zelfstandig naamwoord = "devenir"

-Il est devenu médecin

Pas op: De lijdende vorm (zonder "par") drukt soms alleen het resultaat uit:

-La maison est déjà vendue Het huis is al verkocht

Pas op: Als "par" ontbreekt, is er vaak geen sprake van een lijdende vorm:

-La porte est ouverte De deur is open

(Maar: La porte est ouverte par le concierge De deur wordt geopend door de concierge)

Pas op:

Hem werd een verhaal verteld

On lui a raconté une histoire

Une histoire lui était racontée

Andere vertalingen voor "worden":

1) **devenir + zelfstandig naamwoord/ bijvoeglijk naamwoord**

2) **losse constructies**

Zij zijn artiest geworden

-Il/ Elle s'est fâché(e)

-Le temps tourne au froid

Ils sont devenus artistes

Hij/ Zij is kwaad geworden

Het wordt kouder (etc.)

19- NÉGATIONS + PRÉPOSITIONS

19- ontkenningen + voorzetsels

19- "ne" explétif

19- loos "ne"

- NÉGATIONS (ONTEKNINGEN)

ne ... pas	niet (= geen)	Je ne viens pas.	Je n'ai pas d'argent
ne ... pas		Ne regarde pas !	
ne ... pas du tout	helemaal niet	Je ne pense pas du tout qu'il ait raison	
ne .. pas encore	nog niet	Je n'ai pas encore déjeuné	
ne ... pas non plus	ook niet	Lui, il ne le veut pas non plus	(ontkenning)
ne ... pas aussi	ook niet	Tu ne trouves pas aussi qu'il a tort ?	(geen ontkenning)
ne .. plus	niet meer	Il ne viendra plus	Il n'a plus d'argent
ne .. plus du tout	helemaal niet meer	Je n'en ai plus du tout envie	
ne ... plus rien	niets meer	Il ne fait plus rien en classe	
ne ... plus que	nog slechts	Elle mange plus que des fruits	
ne .. jamais	nooit	Elle n'est jamais allée à Rotterdam	
ne .. plus jamais	nooit meer	Il ne va plus jamais à Amsterdam	
ne .. guère	nauwelijks	Il ne fréquente guère les discothèques	
ne .. que	slechts (=alleen maar)	Il ne dit que des choses stupides	
ne .. pas que	niet alleen maar	Il ne dit pas que des choses stupides	
ne ... ni ... ni	noch ... noch	Il ne sait ni lire ni écrire	

ne ... rien	niets	J'ai bien regardé mais je n'ai rien trouvé
ne ... rien du tout	helemaal niets	Il ne fait rien du tout pour se perfectionner en maths
ne .. personne	niemand	Tu n'as vu personne dans cette salle de classe
ne .. aucun<e>	geen enkel<e>	Je n'ai vu aucun livre qui m'intéresse
ne .. nulle part	nergens	Tu ne trouveras nulle part un aussi grand choix

Pas op: de onderstreepte vormen veranderen van volgorde wanneer zij onderwerp zijn:

Ni Jean ni Pierre ne savent lire. Ni Jean ni Pierre ?
 Rien <du tout> ne l'intéresse ! Rien <du tout> ?
 Personne n'est venu à son anniversaire ? Personne ?
 Aucun cadeau ne lui a fait plaisir. Aucun ?
 Nulle part il ne trouve le bonheur. Nulle part ?

Pas op: Zoals je ziet, kunnen de ontkenningen ook los voorkomen. Nog enkele voorbeelden:

Tu vas souvent au cinéma ? Moi, jamais
 Plus jamais/ Jamais plus (= Nooit meer)
 Tu as encore beaucoup d'argent ? Non, plus rien (= niets meer)
 Y a-t-il encore des élèves qui manquent ? Non, plus personne (= niemand meer)
 Plus d'argent ...! (= Geen geld meer ...!)

En ook, bij beklemtoning:

Nulle part il ne trouve le bonheur

Pas op: bij een dubbele ontkenning verliest er één zijn negatieve betekenis:

Zij begrijpt nooit iets	Elle ne comprend jamais rien
Deze oude vrouw ziet nooit iemand	Cette vieille femme ne voit jamais personne

Pas op: bij "être" geen "de":

Ce n'est pas un Belge, c'est un Français
 Ce n'est pas du thé, c'est du café
 Ce ne sont pas des garçons, ce sont des filles

Pas op: geen "de" bij

avoir faim; avoir soif; avoir chaud; avoir froid; avoir sommeil; avoir honte; avoir peur; avoir raison; avoir tort; avoir mal (= pijn hebben); avoir envie de (= zin hebben in/om); faire attention (= uitkijken)

Pas op: wel "de" bij

niets intéressants	rien d'intéressant
iets intéressants	quelque chose d'intéressant

Pas op: na een ontkennende vraag, wordt "ja" (= jawel) geen "oui" maar "si":

Tu ne veux pas répondre à cette question ? Si !

- "NE" EXPLÉTIF (= LOOS 'NE' <= EEN "NE" DAT NIET NOODZAKELIJK IS IN EEN ZIN>

-Na werkwoorden die een vrees, een twijfel en een ontkenning uitdrukken:

appréhender, avoir peur, craindre, désespérer, douter, empêcher, éviter, garder, méconnaître, garder, mettre en doute, nier, prendre garde, redouter, trembler

	Je crains qu'il ne vienne	Ik vrees dat hij komt
(MAAR:	Je crains qu'il ne vienne pas	Ik vrees dat hij niet komt)

-Na de uitdrukkingen:

avant que; sans que; de crainte que; de peur que; à moins que; il s'en faut que; peu s'en faut que; beaucoup s'en faut que

avant qu'il ne soit trop tard	voordat het te laat is
-------------------------------	------------------------

-Na groepen of uitdrukkingen met een vergelijking:

plus que; moins que; autre que; autrement que; meilleurs que; mieux que; pire que

C'est plus facile que je ne pensais Het is makkelijker dan ik dacht

"Ne explétif" is geen verplichting, maar kan beter maar wel worden nagevolgd.

(MAAR: 5 werkwoorden hebben nu de mogelijkheid om "ne" te gebruiken in de betekenis van "ne .. pas" !! Het zijn "bouger", "cesser", "oser", "pouvoir" en "savoir".

Je n'ose (= Je n'ose pas)	
Il ne peut se libérer ce soir	Hij kan zich vanavond niet vrijmaken
Ils ne savent lire le latin	Zij kunnen geen Latijn lezen

Er is geen dwang dit gebruik na te volgen. Zeg en schrijf dus liever:

Elle ne peut pas venir à l'heure	Zij kan niet op tijd komen	(tijd/ mogelijkheid hebben)
Elle ne sait pas venir à l'heure !	Zij kan <maar> niet op tijd komen !	(de kunst verstaan)
Elle ne sait pas sa leçon	Zij kent haar les niet	
Elle ne sait pas patiner	Zij kan niet schaatsen	(<niet> geleerd hebben)

- VOORZETSELS (PRÉPOSITIONS)

-Werkwoorden en uitdrukkingen moet je altijd leren met het vaste voorzetsel.
Bekende van het Nederlands afwijkende vormen zijn:

tevrede zijn met	être content<e><s> de
zich bezighouden met	s'occuper de
nodig hebben	avoir besoin de
houden van	aimer
vertrouwen op	se fier à
zich wenden tot	s'adresser à etc. etc.

-Vergelijk ook de volgende voorzetsels:

C'est pour lui	Dat is voor hem
Il se trouve devant le tableau	Hij staat voor het bord
Avant 4 hs, personne n'est à la maison	Voor 4 uur is er niemand thuis
Je vais chez le boulanger	Ik ga naar de bakker
Ma mère va aussi à la boulangerie	Mijn moeder gaat ook naar de bakker<swinkel>
Je vais vers la porte	Ik ga naar de deur
Elle est rentrée vers deux heures de la nuit	Zij is tegen twee uur 's nachts thuisgekomen
Est-ce qu'on va chez toi ou chez moi ?	Gaan we naar jouw huis of naar het mijne ?
Le cinéma est situé près de l'église	De bioscoop ligt bij de kerk
Tout près de la gare il y a un grand café	Heel dicht bij het station ligt een groot café
Es-tu pour ou contre le projet ?	Ben je voor of tegen het plan ?
Il a vécu au XIXe siècle	Hij leefde in de 19 ^e eeuw
En 2000/ En l'an 2000	In 2000/ In het jaar 2000
Elle habite au premier <étage>	Zij woont op de eerste verdieping
Vous avez votre anniversaire en décembre	In december bent U jarig
Le 5 décembre, c'est l'anniversaire de qui ?	Wie is er jarig op 5/ de 5 ^e / op de 5e december ?
Du 3 au 8 octobre, nous sommes libres	Van de 3 ^e tot de 8 ^e oktober zijn wij vrij
Du 8 <jusqu'>au 15 mai inclusivement	Van 8 tot en met 15 mei
En ville; à la campagne	In de stad; op het platteland
A l'école; Dans l'école	Op school; In de school
Dans la cour; Dans le (Au) camping	Op de binnenplaats; Op de camping
A l'hôpital; Au bureau	In het ziekenhuis; Op kantoor
Il travaille dans un bureau	Hij werkt op een kantoor
Il est allé à l'étranger	Hij is naar het buitenland gegaan
Elle est partie pour Paris	Zij is naar Parijs gegaan
J'ai pris le train de Paris	Ik heb de trein naar Parijs genomen
Les enfants jouent dans la rue	De kinderen spelen op straat

Ils ont été mis à la rue
 Il passe ses vacances au bord de la mer
 Nous avons dressé notre tente au bord du lac
 Il a garé sa voiture au bord de la route
 Nous nous promenons le long du canal
 Elle est sortie avec des amis
 Vous êtes partis en voyage
 Tu y es allé en voiture ou en avion ?
 On peut y prendre le TGV pour/ de Lille
 Depuis quatre ans il suit des cours d'anglais
 Depuis trois ans déjà, il fait de l'allemand
 Pendant cinq ans il a étudié le français
 Dans deux heures/ jours, il sera de retour
 Dans huit jours/ Dans quinze jours
 Dans une quinzaine/ En moins de 15 jours
 Ik heb graag een boek over voetbal
 Entre deux et trois heures de l'après-midi
 Parmi ses amis, il y en a un qui fume
 Une boîte de cigares/ Une boîte à cigares
 Un verre de vin/ Un verre à vin
 Un prof de français/ Un prof français
 parler de quelque chose à quelqu'un
 Alors elle m'en a parlé
 Le chat se trouvait sur le toit
 Il y a une bête dessus
 La bête était cachée sous la pierre
 Il y a un serpent dessous
 Un plan était suspendue au-dessus du tableau
 Au-dessous de la lampe on a placé une table

Zij zijn op straat gezet
 Hij brengt zijn vakantie door aan zee
 Wij hebben onze tent opgezet aan het meer
 Hij heeft zijn auto langs de weg geparkeerd
 Wij wandelen langs het kanaal
 Zij is uitgegaan met vrienden
 U bent op reis gegaan
 Ben je er met de auto of per vliegtuig heengegaan ?
 Men kan er de HSL nemen naar Lille
 Sinds vier jaar volgt hij lessen Engels
 (Sinds) Drie jaar al doet hij Duits
 (Gedurende) Vijf jaar heeft hij Frans gestudeerd
 Over twee uur/ dagen zal hij terug zijn
 Over een week/ Over twee weken
 Over twee weken/ Binnen 15 dagen
 Je voudrais un livre sur le football
 Tussen twee en drie uur 's middags
 Onder zijn vrienden is er een die rookt
 Een doos sigaren/ Een sigarendoos
 Een glas wijn/ Een wijnglas
 Een leraar Frans/ Een Franse leraar
 over iets praten tegen iemand
 Toen praatte zij erover tegen mij
 De kat bevond zich op het dak
 Er zit een beest op
 Het beest zat verscholen onder de steen
 Er zit een slang onder
 Er hing een plattegrond boven het bord
 Onder de lamp heeft men een tafel geplaatst

-Bij een opsomming worden "à", "de" en "en", en vaak ook "pour", altijd herhaald.

VB: J'en ai parlé à Paul et à Pierre
 Tu es encore allé en Suisse et en Belgique ?

Ik heb er met Paul en Pierre over gepraat
 Ben je alweer naar Zwitserland en België geweest ?

=====

20- EMPLOI "SUBJONCTIF"

20- gebruik "subjunctif" <aanvoegende wijs>

20- INDICATIF EN SUBJONCTIF

20- aantonende wijs en aanvoegende wijs

A In een *hoofdzin* gebruikt men de **Subjonctif** vooral om een **wens** uit te drukken:

Puisse-t-il réussir !	Moge hij slagen !
Béni soit le ciel !	Gezegend zij de hemel !
Ecrive qui voudra,	Schrijf die wil,
(moi je n'écrirai pas)	(ik zal niet schrijven)

B1 In een *bijzin* die met het voegwoord "**que**" begint, gebruikt men de **Indicatif**, als in de *bevestigende hoofdzin* een werkwoord staat dat uitdrukt:

een zekerheid
 een **hoop** (!)
 een waarschijnlijkheid
 een gedachte
 een bewering.

Je suis sûr<e>	Ik ben er zeker van	
Il est clair/ Il est évident	Het is duidelijk/ overduidelijk	
J'espère (!)	Ik hoop	
Il est probable	Het is waarschijnlijk	
Il paraît	Het schijnt/ Het lijkt	
J'avoue	Ik geef toe (Ik beken)	qu'il le fera
Je reconnais	Ik erken	
Je crois/ Je pense	Ik geloof/ Ik denk	
Je suppose	Ik veronderstel	
Je prétends/ J'affirme	Ik beweer/ Ik beweer (verzekeren)	

(N.B. Na "il semble" = het schijnt > **Subjonctif** ; na "il me semble" = het schijnt mij toe > **Indicatif**)

B2 Als de hoofdzin **ontkennend** of **vragend** is, of **beide** ("eerste voorwaarde"), gebruikt men na deze werkwoorden altijd de **Subjonctif** in die gevallen waarin ook nog aan een tweede voorwaarde wordt voldaan, namelijk deze waarbij de **spreker zijn twijfel uitdrukt**..

Je ne crois pas	
Croyez-vous	qu'il le fasse (?)
Ne croyez-vous pas	

Vind je in dit soort zinnen toch "... qu'il le fera (qu'il le fait) ?", dan heb je te maken met een *stijlmiddel* en dan wil degene die zoiets zegt of schrijft laten uitkomen dat de **spreker** eigenlijk niet twijfelt !

C In een bijzin die met het voegwoord "**que**" begint, gebruikt men altijd de **Subjonctif** na een werkwoord dat uitdrukt:

- **twijfel/ onzekerheid**

Je doute	Ik twijfel <u>er aan of</u>	
Il n'est pas sûr	Het is niet zeker dat	qu'il le fasse
Il n'est pas certain	Het is niet zeker dat	

- **mogelijkheid/ onmogelijkheid**

Il est possible	Het is mogelijk dat	
Il se peut	Het kan zijn dat	qu'il le fasse
Il n'est pas possible	Het is niet mogelijk dat	

- **noodzakelijkheid**

Il faut/ Il ne faut pas	Het is <niet> nodig	
Il est nécessaire	Het is noodzakelijk	
Il n'est pas nécessaire	Het is niet noodzakelijk	qu'il le fasse
Il est temps	Het <u>wordt</u> tijd	
Il est important	Het is belangrijk	
Il importe	Het is van belang	

- **algemene uitdrukkingen met "il est" waarbij de realisering niet vast staat**

il arrive que	Het komt voor	
il est normal que	Het is normaal dat	qu'on le fasse
il est utile que	Het is nuttig dat	

- **wil/ wens**

Je veux/ Je ne veux pas	Ik wil <niet>	
Je voudrais	Ik zou willen	
Désirez-vous	Wenst U/ Wensen jullie	
Elle souhaite	Zij wenst	
J'aime	Ik houd <u>ervan</u>	
J'aime mieux	Ik heb liever	qu'il le fasse
Préférez-vous	Hebben jullie liever	

Je défends/ J' interdis	Ik verbied
J'exige/ Je réclame	Ik eis
Je permets	Ik sta toe

• **gevoel** (vreugde, spijt, vrees, verwondering etc.)

nous sommes contents	wij zijn er tevreden over	
elle est heureuse	zij is blij	
je <ne> regrette <pas>	ik betreur <u>het</u>	
c'est dommage	het is jammer dat	
je <ne> crains <pas>	ik vrees <niet>	qu'il le fasse
il a peur/ il n'a pas peur	hij is <niet> bang	
je suis étonné<e>	ik ben er verwonderd over	
je <ne> m'étonne <pas>	ik verwonder mij <u>er</u> niet <u>over</u>	
je ne comprends pas	ik begrijp niet	
je ne m'explique pas	ik kan maar niet begrijpen	

D In bijwoordelijke bijzinnen gebruikt men steeds de **Subjonctif na** de volgende voegwoorden of voegwoordelijke uitdrukkingen:

avant que	voordat
en attendant que	in afwachting dat
jusqu'à ce que	tot<dat> (maar: attendre que +S)
afin que	opdat
pour que	opdat
de peur que	uit angst dat
de crainte que	uit vrees dat
pourvu que	mits; als ... maar
à moins que	tenzij
supposé que	gesteld dat
bien que	hoewel
quoique	ofschoon
ce n'est pas que	niet dat
non que	niet dat
sans que	zonder dat
encore que	hoewel

(etc. etc. Raadpleeg de lijst van "**TERRIBLEMENT UTILE**")

E De **Subjonctif** eveneens gebruikt in uitdrukkingen met een absolute waarde (waarbij in het Nederlands het woordje "ook" voorkomt; in het Frans geeft niet "**ook**" maar de Subjonctif aan dat er aan alle mogelijkheden gedacht wordt)

où que vous soyez	waar U ook bent
qui que vous accusiez	wie U ook beschuldigt
quoi que vous disiez	wat U ook zegt
quel que soit votre mérite	welke Uw verdienste ook is
quels que soient vos mérites	welke Uw verdiensten ook zijn
quelque mérite que vous ayez	welke verdienste U ook heeft
quelques mérites que vous ayez	welke verdiensten U ook heeft
quelque riche qu'il soit (quelque= invariable)	hoe rijk hij ook is
pour riche qu'il soit	hoe rijk hij ook is
si riche qu'il soit	hoe rijk hij ook is
tout riche qu'il est (soit)	hoe rijk hij ook is

F Na sommige voegwoorden gebruikt men nu eens de **Subjonctif** (als het doel nog bereikt moet **worden**), dan weer de **Indicatif** (als het doel al bereikt **is**):

Travaillez	de <telle> sorte que	
	de <telle> façon que	vous réussissez (Subjonctif)

de <telle> manière que

Werk zo (zodanig) dat U slaagt

Nous avons travaillé beaucoup de sorte que nous avons réussi (**Indicatif**)
de façon que
de manière

Wij hebben hard gewerkt zodat wij zijn geslaagd

(N.B. Na "si bien que"= zodat **altijd Indicatif**)

G In *bijvoeglijke bijzinnen* gebruikt men ten slotte de **Subjonctif** :

- bij een **qualité requise** (= vereiste eigenschap)
Nous cherchons un employé qui **sache** parler français
Wij zoeken een medewerker die Frans kan spreken

Excelsior veut engager un entraîneur qui **ait** du succès
Excelsior wil een trainer aanstellen die succes heeft (zal hebben)
- bij een **ontkennend anteceden**t
Il n'y a personne qui **puisse** dire le contraire
Er is niemand die het tegendeel kan beweren
- na een **superlatif** (= overtreffende trap),
dus ook na "**le seul**", "**l'unique**", "**le premier**"

C'est le plus beau livre que nous **ayons** jamais lu
Dat is het mooiste boek dat wij ooit gelezen hebben

(N.B. In zinnen als de volgende gebruikt men de **Indicatif**:

Lequel de ces deux livres as-tu lu ? C'est le plus petit que j'ai lu ...
Welk van deze beide boeken heb je gelezen ? Ik heb het kleinste gelezen ...)